

DANSK SKOVFORENINGS TIDSSKRIFT

TILLIGE ORGAN FOR

DANSKE FORSTKANDIDATERS FORENING

INDHOLD

	Side
Artikler m.m.:	
Dansk Skovforenings ordinære generalforsamling den 29. maj 1964	203

**Dansk Skovforenings
Tidsskrift**

udkommer årlig med
ca. 30 ark og udsendes
i 12 hæfter ca. den 25.
i hver måned.

Forfatterhonoraret er
192 kr. pr. ark. Af artik-
ler over 8 sider leveres
gratis 50 særtryk, når der
samtidig med indleve-
ringen af manuskriptet
fremsættes ønske derom.
Eftertryk af tidsskriftets
artikler uden redaktio-
nens samtykke er ikke
tilladt.

REDAKTIONSUDVALG:

Kammerherre, hofjægermester *S. Timm*, Jyderup (formand),
Professor, dr. *H. A. Henriksen*, Skovbrugsafdelingen, Roligheds-
vej 23, København V.

Professor *Niels K. Hermansen*, Skovbrugsafdelingen, Roligheds-
vej 23, København V.

Kontorchef *N. P. Tulstrup*, Vester Voldgade 86°, København V.

REDAKTØR: (ansvarsh.)

P. Hauberg.

**DANSK SKOVFORENINGS SEKRETARIAT
OG TIDSSKRIFTETS REDAKTION:**

Vester Voldgade 86° Kbh. V., Tlf. Mi 2166, Postgiro 1964.

Tryk: Nielsen & Lydiche (M. Simmelkiær), København V.

Skovhamre.

Kiler for Træ.

Savambolte.

Plantehakker.

Barkspader.

Økser.

Dansk Staal Industri A/S af 1933.

PALUDANS PLANTESKOLE ^{A/s}

KLARSKOV

Skovplanter Hæk- og Hegnsplanter

Prikleplanter

Alle godkendte Planter er underkastet Herkomstkontrollen

Forlang Prisliste

Telf. Klarskov 9

JUBILÆUMS
 AKVAVIT

DANSK SKOVFORENINGS
ORDINÆRE GENERALFORSAMLING
DEN 29. MAJ 1964

Dansk Skovforenings ordinære generalforsamling afholdtes den 29. maj d.å. kl. 14.00 på Hotel Batic i Nykøbing F.

Formanden, kammerherre, lensgreve Chr. Moltke bød velkommen og motiverede et leve for Dansk Skovforenings høje protektor Hans Majestæt Kongen, til hvem der afsendtes et telegram. – Senere på dagen ankom et takketelegram, som oplæstes ved middagen på Hotel Baltic.

Formanden, mindedes derpå følgende, der var afgået ved døden siden sidste generalforsamling: Skovrider A. V. Thyssen, kammerherre, hofjægermester C. D. Lüttichau, Skovrider Sv. Chr. Poulsen, skovrider H. H. Biilmann.

Formanden foreslog under dagsordenens punkt 1:

VALG AF DIRIGENT

at man valgte skovrider B. THORLACIUS-USSING, hvilket blev vedtaget.

Dirigenten takkede for valget og konstaterede, at generalforsamlingen var lovligt indvarslet. Dirigenten gav herefter ordet til formanden under punkt 2:

BERETNING OM FORENINGENS VIRKSOMHED

Formanden omtalte, at den trykte årsberetning for 1963/64 nogle dage inden generalforsamlingen var blevet tilsendt samtlige foreningens medlemmer, og således måtte formodes bekendt af disse (beretningen er in extenso gengivet nedenfor). Under henvisning hertil foretog formanden kun en summarisk gennemgang af de vigtigste punkter af beretningen, herunder vækst- og afsætningsforhold for skovbrugets produkter. 1963 har været et godt vækstår med megen regn og tilpas varme.

Nåletræmarkedet har været usikkert øst for Storebælt, men

den af handelskontoret formidlede eksport til Vesttyskland har lettet noget på situationen.

Formanden nævnte, at man havde modtaget en skrivelse fra Trælsthanderunionen angående tilskud fra Dansk Skovforening til Træbranchens Oplysningsråd (TOP).

Det er ikke meningen, vi idag skal tage stilling til denne sag, men den nævnes, fordi bestyrelsen vil være glad for at høre generalforsamlingens mening herom. TOP arbejder med et budget på ca. 450.000 kr., og det er blevet nævnt, at et tilskud fra Dansk Skovforening bør være på 100.000 kr., hvilket vil medføre en forhøjelse af kontingentet på ca. 30 %.

Formanden rettede sluttelig en varm tak til Carlsen-Langes Legatstiftelse, Det Classenske Fideicommis og Julius Skrikes Stiftelse for de økonomiske tilskud, foreningen efter ansøgning påny i det forløbne år havde modtaget fra disse institutioner.

Endvidere udtalte formanden en tak til foreningens forskellige udvalg samt til kontorets personale.

Skovbruget i 1963/64

Vækstforhold: Ligesom de 3 foregående år blev 1963 et godt vækstår for vore skove. For rødgranens og flere andre nåletræarters vedkommende kunne året dog næppe helt stå mål med 1962 – i mange egne bemærkedes således kortere topskud end i 1962, hvorimod det omvendte gennemgående synes at have været tilfældet hos bøgen.

Årsagen til, at rødgranen tilsyneladende ikke har præsteret helt så stor en vækst i 1963 som i det foregående år, kan i landets sydøstlige egne muligvis være en tørkeperiode, der gjorde sig gældende specielt i disse egne fra maj og helt ind i juli, men forklaringen afsvækkes naturligvis ved, at en sådan tørkeperiode ikke indtraf i andre egne, hvor rødgranens vækst i 1963 alligevel næppe fuldt kom på højde med det foregående års.

Foråret kom sent til Danmark i 1963; først et par uger ind i april kunne man sige, at den lange vinter med dens ekstraordinære isvanskeligheder definitivt havde sluppet sit tag. Maj bragte endelig varmeoverskud – omend kun et lille sammenlignet med normalen. Samtidig voksede nedbøren for landet som helhed (Lolland-Falster og Bornholm blev dog snydt) til 50 pct. over det normale, altså næsten som i 1962, hvor der til gengæld var mindre sol. I det store og hele blev maj en gunstig måned for nyplantningerne, også fordi nattefrosten kun spredt gjorde sig

gældende. *Juni* kom smukt til at svare til sit navn som første sommermåned: pænt overskud af både varme, sol og regn, og *juli* blev nogenlunde, som denne måned var i »de gode gamle dage«, altså hverken overdrevent tør som i 1959 eller overvældende fugtig som i 1960-61-62, men vejrmæssigt nogenlunde tilfredsstillende for såvel feriegæsten som land- og skovbrugeren.

De senere år har i meteorologisk henseende været bemærkelsesværdige ved årligt forekommende usædvanlige klimaforhold snart i den ene og snart i den anden retning. 1963 kom ikke til at danne nogen undtagelse herfra. Allerede den lange isvinter var et usædvanligt fænomen, og *august* 1963 bragte en ekstremt stor nedbør, nemlig 154 mm mod normalt 83 mm. Måneden blev rigere på regn end nogen måned i regnsomrene 1960-61-62, ja, ikke siden 1891 har der været så stor nedbør i august. Da der trods manglende sol samtidig var lidt over normal varme for måneden som helhed, og også sammenlignet med august 1962, er det klart, at det blev en ypperlig vækstmåned for skovens træer. Til alt helt for landbrugets høst stiltede regnen af henimod midten af *september*, hvor der oprandt et par uger med ret mildt og solrigt vejr, dog med ret stor luftfugtighed og mange for høsten besværlige, spredte småbyger. Først omkring midten af *oktober* afsluttedes kornhøsten for alvor. Denne måned blev iøvrigt en mild, mørk og nedbørsrig måned med kun meget lidt frost. Det milde vejr fortsatte i *november*, men samtidig blev der lukket kraftigt op for himlens sluser, således at man i månedens løb nåede et godt stykke over det dobbelte af normal nedbør (137 mm mod normalt 56 mm). Ikke siden 1928 er der registreret så stor en nedbør i november herhjemme. Nedbøren og nedbørsdagenses antal (24) blev næststørst siden de officielle målinger påbegyndtes i 1873.

Udslæbningen af de til tidlig leverance bestemte kævler blev alvorligt vanskeliggjort og måtte på de federe jorder stedvis helt stilles i bero.

Et sådant vejrlig varsler efter meteorologernes mening hyppigt en kold *december*, og denne gang fik meteorologerne ret. Måneden bragte ret streng frost – i Nordjylland måltet $\div 22^{\circ}\text{C}$, og nedbørsmængden blev en af de laveste, der nogensinde er målt i december herhjemme, nemlig 9,6 mm mod normalt 59,5 mm. På Fyn måltet endog kun 6 mm. En mild periode indtraf som så ofte før ved juletid, men december dannede iøvrigt optakten til 3 ret kølige og – taget under et – usædvanlig tørre vinter måneder. Man frygtede en gentagelse af forrige års lange isvinter, men de

strenge frostperioder vekslede med mellemliggende noget mildere perioder, der standsede isdannelsen i farvandene. For skovnings- og udsælingsarbejde blev vejret i de fleste egne fortræffeligt, men betænkelighed har den meget ringe nedbørsmængde skabt ikke alene herhjemme, men også i mange andre lande i Europa, hvor nedbøren ligeledes svigtede. I *marts* målttes herhjemme således kun 10 mm nedbør (hovedsagelig sne) mod normalt 41 mm, ja, i Nordjylland endda kun 4 mm mod normalt 39 mm. Den 15. marts var der en ret udbredt og skadevoldende sandstorm i Jyllands vestlige egne. Jævn døgn meldte sig med snestorm og tilløb til trafikkaos over store dele af landet, men meteorologerne lovede, at foråret nu lå »lige om hjørnet«. Alligevel lod det vente på sig – helt uventet brød en voldsom snestorm med store mængder våd tøsne løs over Falster og dele af Lolland den 4. april. Sneen tyngede flere steder unge granbevoksninger til jorden og knækkede mange toppe. Dermed havde vinteren imidlertid også udspillet sin rolle – mildere og fugtigere vestlige vinde afløste den tørre og kølige østenvind, som havde hersket uafbrudt i mere end een måned. Efter få dages rigtigt aprilsvejr med byger og blæst oprandt omkring midten af måneden strålende varmt forårsvejr. Men også først da har det på de stivere jorder på Fyn og Lolland Falster været muligt at få besørget forårssåningen, som man på det tidspunkt i Nordjylland forlængst havde overstået. En mild regn satte efter månedens midte vældig gang i væksten på de nysåede marker, og løvspringet står i sidste uge af april umiddelbart for døren, de tidligst udspringende bøger står allerede lysegrønne. En nødvendig forudsætning for løvspringets påbegyndelse hos bøg synes jo at være, at den daglige lysmængde har passeret et vist minimum, hvorefter lufttemperatur og -fugtighed afgør løvspringstidspunkt og -hastighed. I 1964 indtraf der samtidig med, at den daglige lysmængde omkring den 20.-23. april, som det normalt er tilfældet, blev tilstrækkelig, forholdsvis mildt og fugtigt vejr, hvilket antagelig er forklaringen på, at bøgens løvspring imod de flestes forventning efter den kølige marts og begyndelse af april indtraf 8-10 dage før normalt.

Det ser ud til, at vi i 1964 vil opleve en ret betydelig blomstring hos flere af vore hovedtræarter og altså formentlig også en stor *frøsætning*. Da frølagrene bl.a. af rødgran af god dansk proveniens er praktisk taget udtømte, vil en god frøsætning være vedkommen. Ifølge de seneste års videnskabelige teorier skulle der i hvert fald hos bøgen ikke være indtruffet frøsætning i 1964 – men den usædvanlige omstændighed, at vi nu i 4 år i træk har

12 - 15.000 m³ træ
EFTERLYSES

Signalement:

Særlig ask, bøg og eg.

Oplysninger

om ethvert parti - uanset
beliggenhed - der købes
til gældende dagspris....
bedes givet til

A/S KOLDS SAVVÆRK

Kerteminde

Telf. 55 - 295 og 515

Køber af træ siden 1888

**FARSTRUP SAVVÆRK
& STOLEFABRIK A/S**

Grundl. 1910

FARSTRUP ST.

Telefon Veflinge 28-48-128

Er køber til kævler i eg og bøg

John Rolskov's Planteskole

Sdr. Vissing Telf. 53

*Vi anbefaler os med alle Arter
Skovplanter i gode Provenienser*

Skovplante-kulturerne staar under
Herkomstkontrollen med Skovfrø
og -planter.

LANDKREDITKASSEN

yder laan i landbrug, skov- og havebrug paa øerne.

Tilbud kan gives til rentefod $3\frac{1}{2}$, 4, $4\frac{1}{2}$, 5, $5\frac{1}{2}$, 6,
 $6\frac{1}{2}$ og 7 pct. i 60-aarige, 30-aarige og 10-aarige laan,
samt grundforbedringslaan.

Creditkassen for Landejendomme

ANKER HEEGAARDSGADE 4, KØBENHAVN V. TLF. CENTRAL *9635

Kævler *i alle træsorter købes*

Thorvald Pedersen, Odense A/s TELEFON 123288

Vi er køber til
**ALLE EFFEKTER I
DANSK TRÆ**

DET FYENSKE TRÆLASTKOMPAGNI A/s

ODENSE TELEFON (09) 12222

haft gode vækstforhold i skovene og tillige en i sol- og varmemæssig henseende ret hæderlig sommer 1963 er muligvis årsagen til den nu forestående rige blomstring.

Om skovbrugets *skadedyr* i det forløbne år er der ikke meget at berette. Den tilbagegang i angrebene, der konstateredes i 1962, er stort set fastholdt. Klimaet var i 1963 ikke synderlig gunstigt for opformering af insekter, idet de varme, tørre perioder, som ovenfor omtalt, kun var ret kortvarige. Efter den varmemæssigt temmelig gunstige periode i juni fandtes på stammer af rødgran og sitkagran store mængder af en iøjnefaldende, forholdsvis meget stor, sort bladlus, formentlig af arten *Lachnus picea* Panz., der vakte opsigt, men imidlertid næppe har voldt skade af praktisk betydning. Også bøgelusen, *Phyllaphis fagi*, sås der en del af i juli, men senere rigelig nedbør tvang angrebene tilbage, uden at der var konstateret skade. De i 1962 lokalt kraftige angreb af grannålemøl, *Tortrix tedella*, brød helt sammen i 1963, således at en planlagt bekæmpelsesaktion kunne aflyses. Lærketripsen, *Taeniothrips laricivorus*, har som næsten eneste art foretaget voldsommere angreb i 1963, hvilket mange steder har resulteret i døde topspidser på europæisk lærk. Der var mange *mus* i skovene i 1963, uden at man dog kunne tale om et egentligt museår. Meget tyder imidlertid på, at 1964 vil blive et rigtigt museår, således at man i tide bør træffe passende forholdsregler derimod.

Sluttelig skal nævnes, at *råvildtbestanden* i mange skove trods tilsyneladende kraftig beskydning synes at blive stadig mere talrig.

Afsætningsforhold: Den usædvanlig langvarige og strenge vinter 1962/63, der, ikke mindst i det vigtigste trælastimporterende land, England, forårsagede en langvarig stilstand i byggeriet, skabte forståeligt nok i de nåletræeksporterende lande nogen ængstelse for et betydeligt forbrugstab og dermed et trykket marked for savskåret nåletræ i 1963. Ængstelsen vandt næring i den omstændighed, at eksporten af savskåret nåletræ i 1. kvartal af 1963 kun udgjorde ca. tre fjerdedele af eksporten i samme kvartal i 1962. Al ængstelse bortvejredes imidlertid i de nærmest følgende måneder, hvor det internationale trælastmarked i næsten utrolig grad rettede sig op under et samtidig meget stort trælastforbrug, der i England nåede rekordstørrelse for efterkrigsårene. Navnlig hollandske, men også franske og til dels danske, derimod ikke vesttyske importører var tidligt på færde for at sikre sig træ til 1964-leverance, og de skandinaviske eksportører havde som

følge heraf allerede med udgangen af 3. kvartal foretaget betydelige eksportsalg for leverance i 1964 til priser, der successivt var steget.

Auktionerne i slutningen af september i Finland og i løbet af oktober i Sverige over træ på roden i statsskovene viste såvel højere salgspriser som større salgsmængder end ved de tilsvarende auktioner i 1962. I Finland steg priserne således 10-15 pct. I Sverige var stigningen mindst på auktionen i Hörby i Skåne, hvor der kun blev tale om nogle få procents stigning, mens der på andre auktioner i Sverige noteredes prisstigninger på betydeligt over 20 pct.

Som sædvanlig så man nu med spænding frem til, hvorledes det første store udbud af trælast for 1964 fra Rusland på det engelske marked ville forme sig. Det viste sig, at man fra russisk side havde taget fuld kending af markedssituationen og ønskede at anlægge almindelige, merkantile synspunkter, idet der i det russiske udbud, som fremkom den 4. november, var tale om en prisforhøjelse på næsten alle gran-varer samt udskud i størrelsesordenen 8 pct. Trods denne prisstramning blev det russiske 160.000 stds. store udbud mere end firedobbel overtegnet i løbet af kort tid, hvad man ikke tidligere har oplevet magen til.

Fra russisk side foretog man i konsekvens af denne betydelige overtegning ved tegningsfristens udløb det højst bemærkelsesværdige og ret uhørte skridt at trække tilbuddet tilbage for dernæst med visse supplementer at lancere det påny, men med en række prisjusteringer opad. Den fortørnelse, som det russiske centrale træeksportorgans handling naturligt vakte i engelske importørkredse, måtte disse imidlertid bide i sig, således at også det substituerende udbud efterhånden blev mere end fuldttegnet. Samtidig er de skandinaviske eksportørers salg fortsat støt og til noget stigende priser. Ved udgangen af marts havde man eksempelvis fra Sverige solgt så meget til eksport med henblik på leverance i 1964, at man skal helt tilbage til førkrigsårene for at finde tilsvarende høje salgstal pr. 31. marts. Stærkeste prisstigninger udviser kvinta-varer og udskud, hvorimod der en lang overgang ikke har været tale om bevægelse i de svenske tømmerpriser – dog med markante undtagelser bl.a. for visse skæve mål. De svenske savværker har øjensynlig ligget med ret betydelige lagre af tømmer fra forrige sæson. I indeværende sæson vil den svenske tømmereskæring utvivlsomt komme til at blive en del mindre, bl.a. fordi celluloseindustrien i medfør af de bedre konjunkturer på cellulosemarkedet påny er fremtrådt som betydelig køber af råtræ – og da som sædvanlig særlig træ i de mindre dimensioner,

der ellers benyttes til tømmerskæring. Ved årsskiftet 1963/64 havde Danmark alene fra Sverige købt ca. 49.000 stds. mod ca. 34.000 stds. ved årsskiftet 1962/63, og købene er fortsat i livlig takt i 1. kvartal 1964. Bemærkelsesværdigt er, at Vesttyskland længe holdt sig tilbage med at engagere sig i køb. Man har i vesttyske importørkredse givetvis foretaget en kostbar fejlvurdering af markedsudviklingen, idet man i de seneste måneder til højere priser har foretaget ret betydelige køb i Sverige og Finland. Disse 2 sidstnævnte lande må snart melde udsolgt for træ i de mere kurante mål og kvaliteter til levering i 1964.

På baggrund af den usædvanlig faste tendens, der har gjort og fortsat gør sig gældende på det internationale trælastmarked for nåletræ, må det forbavse i hvert fald en udenforstående, at der uændret fra ifjor herhjemme endnu – og uanset en vældig byggevirksomhed – indtil langt ind i april i mange egne øst for Storebælt og tildels også på Fyn har hersket næsten fuldstændig stagnation på markedet for nåletræ til savværksbrug. Derimod har nåletræsavværkerne i Jylland, måske navnlig i Nordjylland, gennemgående haft god og tiltagende beskæftigelse sæsonen igennem. Fra jydsk side har råtrækøbene endog strakt sig langt ind på Fyn, og der har været følere fremme fra jyske savværker om råtrækøb helt nede på Lolland-Falster.

Stagnationen i salget af nåletrætømmer fra skovene øst for Storebælt er nu i april 1964 langsomt ved at afløses af en noget livligere efterspørgsel, dog noget varierende fra egn til egn. En støtte for skovene navnlig på Lolland-Falster og i Sydsjælland har været muligheden for eksport af råtræ til Vesttyskland. I efterårets og vinterens løb er skønsvist kontraheret om eksport af henimod en halv snes tusinde kubikmeter langtømmer hovedsagelig til afskibning i 1. halvår af 1964 og for langt hovedpartens vedkommende omfattende træ med over 25 cm midtdiameter.

Konkurrencen fra det svenske tømmer i næsten alle dele af landet og den stagnerende afsætning øst for Storebælt medførte i september 1963 et prisfald på råtræet på fra 1 til 5 kr. pr. m³ vest og 1 til 8 kr. øst for Storebælt. I fortsættelse heraf foretoges en nogenlunde tilsvarende reduktion af priserne på savskåret nåletræ. I april 1964 er priserne på råtræ af dansk gran vest for Storebælt imidlertid i medfør af den fastere tendens for svensk træ og livlig efterspørgsel påny hævet med 1-5 kr. pr. m³, hvorved man stort set er nået op på 1960/61 niveauet. Øst for Storebælt har der ikke fundet nogen prisstigning sted for råtræets vedkommende, men en justering opad for det savskårne træ.

Eksporten af savskåret nåletræ fra Danmark beløb sig i 1963

til ca. 20.100 m³ til en værdi af ca. 6 mill. kr., d.v.s. en lille smule mere end i 1962, men kun godt en trediedel af eksporten i rekordåret 1957. De vesttyske importørers forsinkede indtræden på det skandinaviske marked i indeværende sæson og den faste pristendens på dette marked vil muligvis resultere i noget øget interesse fra vesttysk side for køb af savskåret nåletræ i Danmark i 1964. Eksporten af *rundtræ af nåletræ* fra Danmark beløb sig i 1963 til ca. 15.000 m³ til en værdi af 1,6 mill. kr. mod i 1962 17.800 m³ til en værdi af ca. 2 mill. kr., altså en tilbagegang i mængde på næsten 3.000 m³.

Importen af savskåret nåletræ til Danmark beløb sig i 1963 til ca. 837.000 m³ til en værdi af ca. 261 mill. kr. I 1962, der var det største importår siden førkrigstiden, androg importen 955.000 m³ (i 1961 841.000 m³, i 1960 920.000 m³).

Lagrene af savskåret nåletræ androg pr. 31.12.1963 ca. 571.000 m³ mod pr. 31.12.1962 ca. 548.000 m³ og ca. 602.000 m³ pr. 31.12.1961.

Efterspørgslen efter *imprægneringsmaster* koncentrerede sig ligesom ifjor næsten udelukkende om lavspændingsmaster i 7,7-8,7 m længde. Efterspørgslen har ikke kunnet dækkes fuldtud med dansk træ, således at der ligesom i forrige sæson har måttet indføres en del, men dog færre pæle end ifjor fra Sverige.

Piloteringspæle-markedet har bl.a. som følge af begrænsningerne i det offentliges anlægsarbejder i det forløbne år været ret stille, dog med enkelte lokale afvigelser, hvortil Fyn i medfør af havnebyggeri i Odense og brobyggeri m.m. ved Svendborg hører.

Efterspørgslen efter *kassetræ* har gennemgående været livlig i Jylland og dele af Sjælland, noget mere tilbageholdende på Fyn. I Jylland er det især fiskekasseindustrien, der har været stor- aftager, mens i Vestsjælland navnlig behovet for kasser til Lammejordsgulerødderne har dannet baggrund for salget, der har aflastet det i en periode næsten døde marked for savværkstømer i denne egn.

Afbarkningscentralen A/S, der som omtalt i forrige årsberetning stiftedes i april 1963 og ejes med 50 pct. af A/S De forenede Papirfabrikker og 50 pct. af et større antal private skovdistrikter (råtrævarerleverandører til centralen) øst for Storebælt, kørte igang med sit afbarkningsanlæg nær Rønnede i begyndelsen af november. Anlægget fungerer nu tilfredsstillende. Centralen betjenes af 3 mand, og den daglige kapacitet overstiger trods de store krav, der stilles til afbarkningens kvalitet, 100 rm 2 m langt slibetræ af gran. Træet, der afhentes ved afbarkningscentralens

P. BORK & CO. A/S

OREHOVED HAVN

A/s KORINTH SAVVÆRK

og datterselskab

ALLESTED SAVMØLLE &
TRÆLASTHANDEL

Køber: Dansk løv- og nåletræ

BRUG **MORTALIN** ENDRINPRÆPARAT

Vore medarbejdere
giver Dem alle oplysninger.

MORTALIN
HASLEV . Tlf. *1066 (03 695)

ODENSE . Felsted . Brørup . Snejbjerg . Hadsten . Randers . Nykøbing M . Støvring
*12 80 13 4 06 38 395 42 213 74 74 215 203
(09) (046) (0411) (0711) (06194111) (0621) (0701) (08118611).

IMPRÆGNERINGSANSTALTEN »SILKEBORG« A/s

Vore afdelinger

Imprægneringsanstalten »SILKEBORG«, Silkeborg. tlf. 424 & 404

»JYLLAND« imprægneringsanstalt og savværk, Nr. Snede. tlf. 58

Vamdrup savværk, Vamdrup. tlf. 53

Bevtoft ny savværk og imprægneringsanstalt, Bevtoft. tlf. 4 41 10

køber køvler i eg og bøg samt nåletræ til master og savtræ

HENVENDELSE TIL HOVEDKONTORET I SILKEBORG

foranstaltning fra skovdistrikter spredt over hele Sjælland og Lolland-Falster, leveres efter afbarkning til sliberiet på Gl. Maglemølle i Næstved, som i de seneste måneder er blevet forsynet med bl.a. kraftigere motorer og mere effektive rensningsanlæg.

Den bedring på *bøgetræsmarkedet*, der efter det alvorlige tilbageslag i 1961/62 begyndte at gøre sig gældende i 1962/63, er fortsat i 1963/64, dog har svellekævler som følge af statsbanernes mindre behov i indeværende sæson kun haft et begrænset marked og afsætningen af D-kævler har nu på andet år i træk gennemgående været træg. For skovbruget er det givetvis i længden økonomisk uholdbart, at den uundgåelige produktion af kævler i denne klasse ikke uden meget diskussion og nølen optages af industrien sideløbende med kævlerne af bedre kvalitet.

Priserne har holdt sig praktisk taget uændrede fra forrige sæson. Den ret betydelige efterspørgsel, der i de fleste egne har gjort sig gældende for så vidt angår bøgekævler i klasse A og B og tildels C, har i forbindelse med bedre eksportmuligheder for savskårne varer, bl.a. en væsentlig forøgelse af eksportmulighederne for planker, resulteret i, at nogle jyske og fynske savværker har foretaget indkøb af bøgekævler i Holsten til supplement af det danske træ. Efter det foreliggende er der tale om køb af 7-10.000 m³.

Finer- og krydsfinerindustrien har i 1963/64 købt noget større mængder bøgekævler end i forrige sæson, nemlig en del over 40.000 m³.

Vedex Dansk Skovindustri A/S har i 1963/64 således forhøjet sit køb af bøgekævler til ca. 25.000 m³, og der synes at være udsigt til en yderligere forhøjelse til 30.000 m³ i 1964/65, hvormed udnyttelsen af den maksimale årskapacitet på fabrikken i Næstved vil være nået. Eksporten af finer til England, Sverige og Norge er steget noget i det forløbne år. Det i forrige årsberetning omtalte nye produkt fra fabrikken, Compact-wood tagplader, har nu været i produktion i ca. ½ år og er slået godt igennem. Bl.a. benyttes disse plader i det store, utraditionelle byggeri Albertslund ved København, ligesom der er ved at blive oparbejdet et eksportmarked for produktet. Fornylig er endvidere optaget en produktion af massive yderdøre helt igennem af bøg efter et norsk-amerikansk patent, som man venter sig meget af. Endelig har man i årets løb efter forudgående ret langvarige eksperimenter søgt patent på en ny, ikke brændbar plade, Compact-wood fire resistant, som har påkaldt stor tineresse fra skibsfarts- og bygningsindustrien m.m., og som man stiller store forhåbninger

til. Set fra skovenes synsvinkel er det ikke mindst bemærkelsesværdigt ved denne plade, at der heri også kan indgå træ af ringere kvaliteter end de, der sædvanligvis fordres af finerindustrien. Der er fra skovenes side grund til at påskønne det initiativrige arbejde, der udføres af selskabets ledelse med henblik på at udvide anvendelsesområdet for dansk bøg i kraft af denne træarts mange udmærkede egenskaber.

Ret uventet har en ny virksomhed, *Nordisk Sav- og Finerfabrik A/S*, i Gadstrup nær Roskilde, der iøvrigt hovedsagelig arbejder med oversøiske træarter, i årets løb optaget skrælning af bøgekævler i sit program og har med henblik herpå indkøbt nogle få tusinde kubikmeter bøgekævler.

Den danske *møbelindustri*s efterspørgsel efter halvfabrikata af bøg synes i det forløbne år at have været noget større end i forrige sæson. Stigende priser på oversøisk træ og vanskeligheder med at skaffe de rigtige kvaliteter af dette træ frem har formentlig bidraget til denne udvikling, men hertil kommer yderligere stigningen i møbeleksporten. Værdien af Danmarks møbeleksport nåede i 1963 op på godt 193 mill. kr. eller ca. 25 mill. kr. mere end i 1962. Denne eksport har efterhånden nået en sådan størrelse, at møbler må regnes blandt Danmarks betydende eksportartikler, og møbeleksportens værdi for vort land beror ikke alene på dens direkte relativt store pengemæssige indtjening, men også på den good-will, som de danske møbler utvivlsomt er med til at skabe for andre danske eksportartikler.

I forrige årsberetning blev i forbindelse med en nærmere omtale af etableringen af det af skove og savværker i fællesskab ejede eksportselskab *Danish Hardwood A/S* givet en længere redegørelse for baggrunden for den danske *eksport af savskåret bøg* og specielt påpeget, i hvor høj grad denne eksport er bestemmende for »klimaet« og priserne på det hjemlige bøgemarked, uagtet den årlige eksportmængde kun modsvarer 25-30 pct. af vor årlige bøgegavntræproduktion. Det nævntes tillige, at lagrene af bøgeemner i hovedaftagerlandet England i foråret 1963 var relativt små, og at et opsving i den engelske møbelindustri syntes forestående, således at der var begrundet håb om en voksende købsinteresse for bl.a. dansk bøg.

Dette har for så vidt også vist sig at holde stik, men først i begyndelsen af oktober kom der rigtig gang i salget på England, og bortset fra en kortvarig stilstand i slutningen af januar og begyndelsen af februar er det ret livlige salg fortsat. Markedet for bøgefirkanter i England er nu i foråret særdeles fast. For at

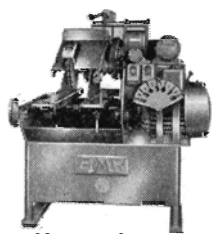
»skære toppen« af den i tidligere år lovlig store bøgefirkantproduktion optog Danish Hardwood A/S i oktober eksport af sekunda planker af bøg til England, hvilket der bl.a. takket være EFTA-toldskranken over for Frankrig havde åbnet sig mulighed for. Der var altså ikke tale om, at man med denne plankeeksport kom til at konkurrere med sin egen firkanteksport. Danish Hardwood A/S' salg omhandlede skibstørre planker, men senere er af andre danske eksportører optaget ordrer på ret betydelige kvanta friske bøgeplanker af iøvrigt samme kvalitet til eksport til England. Forhåbentlig giver den ret risikable transport af friske varer ikke anledning til skuffelse hos importørerne som følge af evt. skader på varerne under leverancen eller ved den efterfølgende lagring. Der er næppe tvivl om, at denne plankeeksport, der finder sted sideløbende med eksport af prima planker klækkeligt vil reducere firkant-udbuddet, forhåbentlig dog ikke i større omfang, end at man fortsat vil være leveringsdygtig i de kvantiteter og specifikationer af firkanter m.m., der efterhånden er oparbejdet et marked for. Bestræbelserne på at sprede den danske eksport til andre lande, først og fremmest Norge og Sverige, således at tidligere tiders alt for store afhængighed af det engelske marked kan reduceres, er med held fortsat i det forløbne år. Siden 1960 og navnlig i de seneste 2 år er den gennemsnitlige eksportpris for savskåret dansk løvtræ steget, således at den nu ligger ca. 9 pct. over den gennemsnitlige f.o.b. pris i 1960. I 1963 er eksporten samtidig kvantitativt steget med 4 pct., idet den i 1963 beløb sig til ca. 42.400 m³ til en værdi af ca. 22.760.000 kr. (d.v.s. ca. 537 kr. pr. m³) mod i 1962 ca. 40.700 m³ til en værdi af ca. 21.147.000 kr. (d.v.s. ca. 524 kr. pr. m³). Samtidig med en kvantitativ stigning af eksporten på ca. 4 pct. er det altså lykkedes at opnå en værdimæssig stigning pr. enhed på ca. 2½ pct. i 1963 sammenlignet med 1962. Til skade for savværker og skove har den interne konkurrence mellem de danske eksportører beklageligvis også i 1963/64 gjort sig gældende, omend dog i noget afsvækket grad sammenlignet med tidligere år. Danish Hardwood A/S synes i det forløbne år at have arbejdet sig op til at være den største enkelteksportør, hvilket også er nødvendigt, såfremt selskabet i overensstemmelse med sit formål skal kunne udøve positiv markedsindflydelse.

Produktionen på de danske fabrikker for *bøgestave til smørdriller* androg i seneste regnskabsår, d.v.s. tidsrummet 1.10.1962-30.9.1963 (incl. produktionen fra de 2 fabrikker i henholdsvis Vejle og Kolding, der fornylig påny er indtrådt i stavfabrikker-

nes sammenslutning) ca. 1,5 mill. færdige drittelsæt mod i forrige regnskabsår ca. 1,9 mill. sæt. Denne tilbagegang i produktionen beror på et mindre forbrug i medfør af den betydelige tilbagegang i smørproduktionen, der jo bl.a. hænger sammen med de seneste års reduktioner i kvægbesætningerne samt en øget benyttelse af mælken til den bedre betalende oste-, kasein- og tømælksproduktion. Tilbagegangen i det forløbne år er muligvis af forbigående natur, i april 1964 er der således påny kommet et ret kraftigt attræk i drittellagrene. Lagrene af færdige dritler udgjorde pr. 31. marts 1964 127.000 stk. mod pr. 31. marts 1963 160.000 stk., men lagrene af råstave er langt større end ifjor og modsvarende en betydelig del af indeværende års behov, der forsigtigt skønnes at ville beløbe sig til ca. 1,7 mill. dritler modsvarende ca. 52.000 rm stavtræ. Efter en pause på 1 år forventes der påny i dette år en eksport af dritler til Finland i størrelsesordenen 50.000 stk. I det forløbne år er pakkesmørrets andel i eksporten steget 1-2 pct. Samtidig er som nævnt smøreksperten gået betydeligt tilbage, og det vil sige, at hele tilbagegangen og lidt til endda er sket på bekostning af drittelsmørret. Et stærkt foruroligende omslag – set fra et drittelforbrugsmæssigt synspunkt – i mængdeforholdet mellem pakkesmør og drittelsmør er dog ikke hermed indtruffet. Det vil af ovenstående let forstås, hvorfor der i 1963/64 kun har været et forholdsvis begrænset marked for stavtræ og stavkævler til drittelfabrikation.

A/S Junckers Savværk opskar efter det foreliggende i seneste regnskabsår, der forløber fra november til november, ikke mindre end ca. 135.000 m³ råtræ, hvoraf ca. 100.000 m³ bøg. Desuden indkøbte man ca. 15.000 m³ råstav. Betinget af det igangværende og forventede meget store byggeri og dermed store behov for gulvmaterialer påregnes forbruget af råtræ i indeværende år at ville nå op i retning af 170.000 m³, et formidabelt forbrug selv ved international sammenligning. Pressetørringen har været en succes, uden hvilken det næppe havde været muligt på kun 5 år at mere end fordoble den i forvejen store årlige produktion. I eftersommeren 1964 forventes opstillet yderligere 1 presse til splurling af de allerede igangværende 3 presser.

Generaldirektoratet for statsbanerne har i indeværende sæson efter det foreliggende købt ca. 175.000 stk. bøgesveller mod i forrige sæson såvidt vides ca. 210.000 stk. De af statsbanerne i år anlagte priser er uændrede fra forrige år. Der har i det forløbne år i modsætning til forrige år ikke været nogen eksport af sveller til Norge – det vil erindres, at generaldirektoratet i forrige år

Kantværk

Slibeautomater
Opklodssave

Kantværker

Kløvsave

Hydraulisk splitsav
Spånsugeanlæg
Flis-hugger

Fremtræk

Pendulafkorte

Rundsavaksler

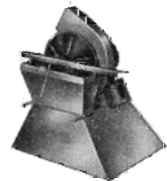
Masseartikler

Dobbeltafkortersave

Transportruller

Transportanlæg

Rulleborde

Barkskræller

SAVVÆRKSMASKINER

BÜLOW MØLLER Maskinfabrik, Roskilde

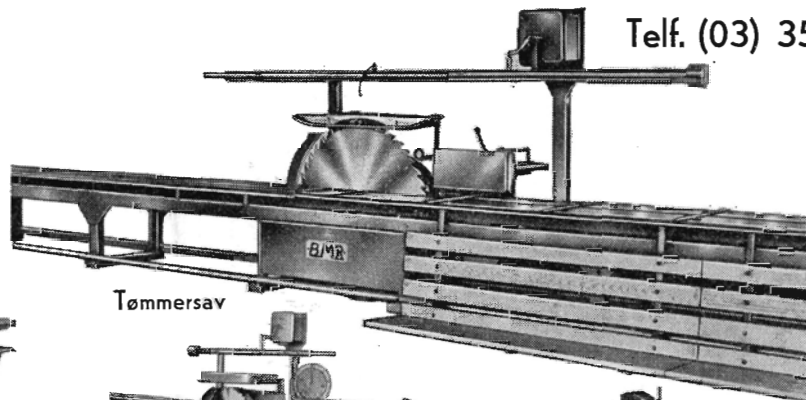
Telf. (03) 351898

Barkskræller

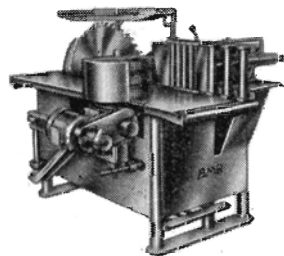
Lan m. skala

Kraner

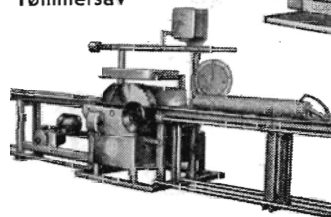
Taljer

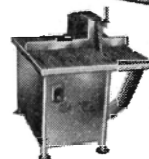
Tømmersav

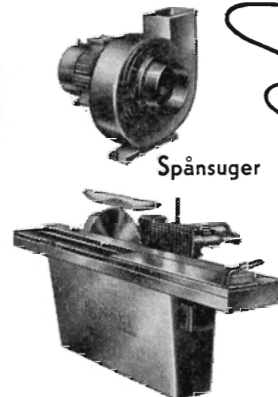
Valsekløvsav

2-klinget tømmersav

Afkortersav

Spånsuger

Split-opklodssav m. rullebord

Af samme gode familie

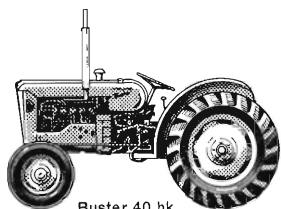
BM·VOLVO traktorer og VOLVO biler er af samme gode familie, og bag BM·VOLVO navnet står svensk kvalitet, det vil sige omhyggelig materialekontrol, gennemprøvet konstruktion og præcisionsudførelse i hver detalje.

Mere end 110.000 traktorejere i Norden anvender i dag BM·VOLVO, fordi de er usædvanlig slidstærke, driftssikre og økonomiske.

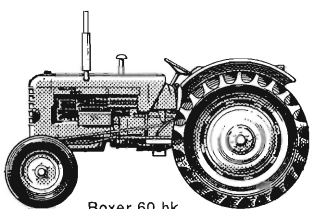
BM·VOLVO traktorer er de eneste, der har Terra Trol hydraulik, der med ét greb giver samtidig træk- og dybderegulering og derfor bedre pløjning under alle jordbundsforhold. Altid maksimal vægtoverføring til traktorens drivhjul og derfor størst arbejdsydelse.

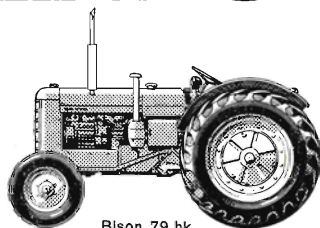
BM·VOLVO

Buster 40 hk

Boxer 60 hk

Bison 79 hk

S V E N S K   K V A L I T E T   F R A   E S K I L S T U N A

afsatte ca. 60.000 stk. bøgesveller til de norske statsbaner, hvortil yderligere kommer en eksport fra private. Derimod er der af disse private solgt danske bøgesveller bl.a. til Sverige og – uanset en betydelig vesttysk produktion – til Vesttyskland. Givetvis forestår der betydelige, svelleforbrugende anlægsarbejder for statsbanerne – man tænke her blot på den projekterede Lundtofte- og Køgebugt bane – hvis gennemførelse imidlertid bl.a. af hensyn til forholdene på arbejdsmarkedet lader vente på sig. Hvornår og i hvilket omfang disse anlægsarbejder vil få betydning for svelleafsætningen, får indtil videre stå uafklaret hen.

Forholdsvis betydelige mængder bøg af gulvtrækvalitet er navnlig fra Syd- og Midtjylland samt Fyn blevet afsat til en *emballagefabrik* i Skagen, hvis guldhøeanlæg arbejder bedre med denne træart end med nåletræ.

Eg har gennemgående været tilfredsstillende efterspurgt til uændrede priser fra forrige sæson. Efterspørgslen efter træ til skibsbyggeriet har dog været noget varierende fra egn til egn. Fra Vesttyskland er mødt konkurrence i savskårne planker til forholdsvis billig pris.

Ask og *Ær* har gennemgående været lette af afsætte til uændrede priser fra forrige år.

Birk og *El* efterspørges livligt af træfodtøjsindustrien.

Dansk Træcellulose A/S i Assens, hvis tilblivelse er nærmere omtalt i Dansk Skovforenings årsberetning for 1961/62, noterede i sit første driftsår, der udløb pr. 30.4.1963, et driftsunderskud på 1,2 mill. kr. På grund af de rygter, der i den anledning begyndte at svirre, må det fremhæves, at fabrikken ved regnskabsårets slutning kun havde været igang een måned, og at underskuddet især skyldes renter af etableringslån og afgift for bankgarantier, der senere end oprindeligt påregnet blev afløst af statsgaranti. Selskabet har uheldigvis måttet køre igang, netop som den vareart, det producerer, befandt sig i et købers marked, hvorfor man har måttet kæmpe mod betydelige afsætningsvanskeligheder. Efter årsskiftet 1963/64 er imidlertid indtruffet en lysning i afsætningen, der synes ret lovende, og som forhåbentlig vil indebære, at fabrikkens kapacitet kan udnyttes med mindst 75 pct., hvilket er nødvendigt for at skaffe balance i driften. Bestyrelsen har set sig nødsaget til indtil videre at suspendere betaling for råtræleverancerne fra selskabets aktionærer til fabrikken. Ved fuld kapacitetsudnyttelse vil fabrikkens råtræforbrug andrage godt 100.000 rm løvtræbrænde modsvarende produktion af 27.000 tons halvkemisk cellulose.

A/S Junckers Trækemi i Køge har i det forløbne år efter det foreliggende fundet sådan afsætning for sin produktion, at godt 75 pct. af fabrikkens produktionskapacitet udnyttes (den årlige produktionskapacitet udgør ca. 30.000 tons halvkemisk masse modsvarende et råtræforbrug på ca. 150.000 rm). Selskabet søger et differentieret marked for sin produktion og sigter specielt mod sådanne anvendelser, hvor massens farve ikke er af væsentlig betydning. Eksempelvis kan nævnes en eksport af masse til Frankrig til iblanding i plasticlaminatpapir. Til supplerung af fabrikkens råtræforsyning fra affaldet fra *A/S Junckers Savværks bræddeproduktion* er i indeværende sæson købt 5-6.000 rm vinterskovet kemibrænde.

Til *eksport* i 1964 er af Danske Skoves Handelskontor foretaget salg af ca. 12.000 rm uafbarket *cellulosetræ* af bøg.

Produktionen af *spånplader* på de hjemlige 3 store spånpladefabrikker: Dansk Spånplade Kompagni A/S i Silkeborg, Glumsø Spånpladefabrik A/S på Sjælland (hvilke 2 selskaber som bekendt ejes af en kreds af savværker og skove med Silkeborg-virksomheden som moderselskab) samt Novopan Træindustri A/S i Pindstrup, har i det forløbne år beløbet sig til henimod 50.000 m³, nogenlunde modsvarende fuld kapacitetsudnyttelse. Fabrikken i Silkeborg bruger i indeværende år ca. 27.000 rm og fabrikken i Glumsø ca. 43.000 rm nåletræ og løvtræ i produktionen. Det har ikke voldt vanskeligheder at afsætte produktionen, uanset at der til Danmark i 1963 er importeret ca. 22.000 m³ spånplader. Selskabet i Silkeborg er inde i preliminaire overvejelser ang. evt. etablering af en ny stor spånpladefabrik i Jylland med et årligt råtræforbrug på 80-110.000 rm.

Det egentlige brændesalg fra skovene er gennemgående i støt tilbagegang, selvom der 1963/64 lokalt er noteret ret god efterspørgsel. Bemærkelsesværdigt er imidlertid, at salget af tørt kakkellovnsbrænde og kaminbrænde fra skovenes brændepladser er forløbet livligt i mange egne, og flere savværker melder også om godt brændesalg, mens andre er i bekneb for afsætning. I flere hovedstadsblades søndagsartikler for sommerhusejere o.lign. er opmærksomheden henledt på de muligheder, som skovenes brændepladser byder publikum for køb af tørt brænde.

Salget af *juletræer* og *pyntegrønt* har på indlandsmarkedet formet sig nogenlunde som i de nærmest foregående år. En lille prisøgning har kunnet gennemføres for en del sorter, og der har måske i 1963 kunnet spores en større tendens til køb af de dyrere ædelgransorter. Tillige er parcelhusejeres og altanindehaveres

AKI
STØDOLIE

til bekæmpelse af
rodfordærversvamp
(FOMES ANNOSUS)

— **har hurtig virkning**
på grund af sit store indhold af fenoler.

— **forhindrer ikke stubbens normale forrådnelse**
idet den konserverende virkning ophører i løbet af 3 til 6 måneder.

— **er tilsat rødt farvestof**
hvorved inspektion af de behandlede områder lettes.

AKTIESELSKABET FOR KEMISK INDUSTRI

BYGGMATERIALEAFDELING

AALBORG
Telf. (081) 3 41 77

AMALIEGADE 15 - KØBENHAVN K
(01) Central 6388

VEJLE
Telf. (042) 1.12.86 - 25 67

DANSK SKOVFORENINGENS FRØUDVALG

Bøge i afd. 19, Sihlwald ved Zürich.

Bedre race - bedre skov

SPØRG ALTID FØRST

om der er frø eller planter af godkendt avl at få!

*Også i udlandet vil der i kommende frøår blive indsamlet
frø til Danmark i D. S. F. godk. bevoksninger.*

tilbøjelighed til at anskaffe sig 2 juletræer, hvoraf eet til placering i have eller på altan forsynet med elektriske lys, i støt stigning i takt med den almindelige velstands-fremgang i byerne. Beklageligvis er erhvervsmæssige tyverier af juletræer og i nogen grad også pyntegrønt forekommet hyppigere i 1963. Publikums tyverier af juletræer og pyntegrønt var emne i fjernsynets aktuelt en aften i december, og som kuriosum kan nævnes den omtale, det vandt i pressen, at der ved en iøvrigt stærkt omdiskuteret natlig, storstilet politirazzia ved København efter bl.a. biltyve gik 2 juletræstyve (men heller ikke meget andet) i politiets net.

På *eksportmarkedet for juletræer* skete der i 1963 derimod det meget bemærkelsesværdige, at salget til hovedaftagerlandene Vesttyskland, Schweiz og Italien stagnerede, og flere eksportører brændte inde med ret store partier. Mange juletræsdyrkere har vel igennem årene i deres stille sind så småt regnet med, at sådan ville det før eller siden gå, men da der år efter år ikke syntes at være bund i efterspørgslen, havde man skubbet tanken tilside. Og så indtraf vendepunktet altså ret uventet i 1963. Baggrunden herfor er naturligvis, at man i Vesttyskland for nu godt en halv snes år siden i ret stor stil påbegyndte tilplantning med gran af de arealer, der i krigs- og efterkrigsårene var blevet ryddet uden gentilplantning. Træerne på disse arealer har netop i disse år opnået den rette juletræsstørrelse, og man må formentlig fremover trods det stedse stigende behov for juletræer i Vesttyskland regne med, at en stadig større del af forsyningen overtages af landet selv. *Pyntegrønteksporten* synes foreløbig at ville blive mindre berørt af en stigende produktion i importlandene, men omslaget kan naturligvis også her melde sig en skønne dag.

Dansk Skovforenings bestyrelse og faste udvalg

Bestyrelsen: Bestyrelsen har følgende sammensætning: Kammerherre, lensgreve Chr. Moltke (formand), direktør for statskovbruget H. Frølund (næstformand), direktør, cand. jur. N. Arnstedt, skovrider Aa. Bavngaard, skovrider F. Bilmann, oberstløjtnant H. B. Fabricius, godsejer E. v. Folsach, professor N. K. Hermansen, kgl. skovrider A. Hviid, kammerherre I. Iuel, gård-ejer, folketingsmand E. Kristensen, hofjægermester Chr. Sehestedt Juul, skovrider Chr. Smith, afdelingschef B. Steenstrup, kgl. skovrider A. Tage-Jensen.

Landsudvalget har følgende sammensætning: Skovrider Aa. Bavngaard (formand), skovrider C. Bach (sydsjællandske skov-

kreds), skovrider F. Biilmann (midtjydske skovkreds), skovrider S. A. Christensen (vestjydske skovkreds), skovrider O. Mahrt-Olsen (lolland-falsterske skovkreds), skovrider Chr. E. Holck (fynske skovkreds), kgl. skovrider J. Nielsen (nordsjællandske skovkreds), skovrider S. Larsen (nordjydske skovkreds), skovrider Chr. Reventlow (kronjydske skovkreds), kgl. skovrider J. C. Munkøe (sydjydske skovkreds), skovrider H. Muus (østsjællandske skovkreds), skovrider I. Estrup (vestsjællandske skovkreds).

Skovrider Chr. E. Holck og kgl. skovrider J. Nielsen har i årets løb efterfulgt henholdsvis skovrider O. Marstrand Jørgensen og kgl. skovrider J. Holten som medlemmer af udvalget. I maj 1964 har skovrdier Chr. Reventlow afløst skovrider J. A. Løvangreen.

Frøudvalget: Medlemmer er:

Skovrider J. A. Løvangreen (formand), afdelingsleder V. Gøhrn, kgl. skovrider J. Hvass, godsejer E. v. Folsach, afdelingsleder E. C. L. Løfting, skovrider P. Qvistgaard, kontorchef N. P. Tulstrup.

Redaktionsudvalget: Medlemmer er:

Kammerherre S. A. Timm (formand), professor, dr. agro. H. A. Henriksen, professor N. Kr. Hermansen og kontorchef N. P. Tulstrup.

Ansvarshavende redaktør for foreningens tidsskrifter er forstkandidat P. Hauberg.

Studieudvalget: Medlemmer er:

Professor N. Kr. Hermansen (formand), direktør, cand. jur. N. Arnstedt, forstander, dr. agro E. Holmsgaard, kammerherre, lensgreve Chr. Moltke, skovrider Chr. Smith.

Teknisk udvalg: Medlemmer er:

Hofjægermester Chr. Sehestedt Juul (formand), kgl. skovrider G. Bergsten, skovrider S. Larsen, skovrider O. Marstrand Jørgensen, professor P. Moltesen, skovrider B. H. Petersen, skovrider Chr. Smith.

Økonomisk-statistisk udvalg: Medlemmer er:

Skovrider Aa. Bavngaard (formand), kgl. skovtaksator K. F. Andersen, professor N. Kr. Hermansen, professor, dr. agro. H. A. Henriksen, skovrider Chr. Smith, afdelingschef B. Steenstrup (suppleant skovrider G. West-Nielsen), kontorchef N. P. Tulstrup.

Dansk Skovforenings sekretariat

Adresse: Vester Voldgade 86, København V. Telf.: Minerva 2166.

Kontorchef: Skovrider N. P. Tulstrup.

Redaktion af tidsskrifterne: Redaktør P. Hauberg.

Teknisk afdeling: Skovrider Aa. Marcus Pedersen.

Økon.-statistisk afdeling (planlægn.afd.): Skovrider E. Tolstrup.

Forstfuldmægtig: Førstkandidat O. Fog.

Bogholderi: Frk. W. Pedersen.

Medlemstallet

androg pr. 1. januar 1964 ialt 665, nemlig 397 skovdistrikter (A-medlemmer) omfattende ialt omtrent 70 pct. af det totale skovbevoksede areal i Danmark, 14 småskovforeninger, hver med et betydeligt skovareal, 49 skovdistriktsbestyrere og chefer for forstlige institutioner samt 205 andre medlemmer.

Hovedpunkter af arbejdet i det forløbne år

Bestyrelsen og landsudvalget:

Blandt de sager, der er behandlet af bestyrelsen og/eller landsudvalget i det forløbne år, skal her fremhæves:

Fornyet henvendelse til finansministeren og folketingsudvalg m.fl. om fritagelse for grundskyld til staten samt grundstigningsskyld for skovbruget på linie med landbruget.

I de seneste 3 år har Dansk Skovforening gennem årlige henvendelser til pågældende ministre og folketingsudvalg søgt at få rådet bod på den uretfærdighed, at skovbruget ikke på linie med landbruget, gartneri- og frugtavlserhvervet i disse år fritoges for grundskyld til staten samt grundstigningsskyld og fik den pålignede amtskommunale grundskyld udredet af statskassen. Hvert år har skovforeningens bestræbelser i denne sag beklageligvis været forgæves, men i marts 1963 var man dog nået så vidt, at der i det daværende folketingsudvalgs betænkning vedr. lovforslaget om disse skatter for skatteåret 1963/64 stod at læse, at finansministeren gav tilsagn om fornyet overvejelse af spørgsmålet (nemlig om de særskilt vurderede skoves inddragelse under skattelempelserne på linie med landbrug og gartneri m.m.) med henblik på fremtidig lovgivning. Det syntes, som om man også i regeringen var ved at erkende, at der i dette spørgsmål finder en urimelig og ganske usaglig forskelsbehandling af skovbruget sted.

Uanset dette fremsatte finansministeren imidlertid den 15. oktober forslag til uændret forlængelse for skatteåret 1964-65 af den her omhandlede skattelovgivning, hvorved altså skovbruget for dette skatteår ligesom for de foregående ville være det eneste jorddyrkende erhverv i Danmark, der svarer grundskyld til staten samt grundstigningsskyld. Ved personlige og skriftlige henvendelser til finansministeren og medlemmer af det folketingsudvalg, der behandlede nævnte lovforslag, ved foretræde for det samlede folketingsudvalg, ved henvendelse til pressen, der resulterede i adskillige blades positive omtale af den usaglige forskelsbehandling, der nu påny stilledes skovbruget i udsigt, søgte repræsentanter for Dansk Skovforenings bestyrelse at få lovforslaget ændret derhen, at skovbruget skattemæssigt ligestilledes med landbruget m.m. Man opnåede imidlertid kun, at et mindretal inden for folketingsudvalget (nemlig venstre og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) støttede skovforeningens opfattelse, og den 13. december vedtoges loven i den af finansministeren oprindelig foreslåede skikkelse. Skovbruget er således også i skatteåret 1964-65 det eneste jorddyrkende erhverv i Danmark, der svarer grundskyld til staten samt grundstigningsskyld, endskønt der uanset partifarve næppe er nogen politiker, der kan give en saglig begrundelse for, at specielt jord, der er underkastet fredskovspligt, og således er unddraget enhver mulighed for udstykning til byggegrunde, skal svare grundstigningsskyld.

Der er vel nu i henhold til de seneste måneders politiske overvejelser udsigt til, at grundstigningsskylden som sådan i en overskuelig fremtid generelt vil bortfalde, fastfryses på nuværende niveau eller dog få en stærkt reduceret betydning, men dette ophæver jo ikke den uretfærdige og uheldige forskelsbehandling, som nu i en årrække er blevet skovbruget til del i dette spørgsmål. Hele sagens udvikling har hos skovforeningens bestyrelse efterladt et beklemmende indtryk af, at der hos de ansvarlige politikere og embedsmænd kun synes at være en beskeden og meget utilstrækkelig indsigt i skovbrugets erhvervsmæssige forhold og betydning. Skovforeningens bestyrelse ser det derfor som en af sine opgaver fremover ved passende arrangementer såsom forstlige og træindustrielle ekskursioner for politikere, journalister og ministerielle embedsmænd at søge at få udbredt en bedre forståelse af og interesse for dansk skovbrug som erhverv.

**Nedsæt lugearbejdet
i forstplanteskoler -
sprøjt med
Shell Weedkiller W
i frø og priklege**

Før kulturfrøets fremspiring kan Shell Weedkiller W benyttes i alle skovfrøskoler. Der anvendes 5-10 l præparat pr. 100 m².

Efter fremspiring tåler kulturer som skovfyr, sitka, tsuga og rødgran stadigvæk sprøjtning med Shell Weedkiller W - samme kulturer tåler også sprøjtning i priklege. Sprøjtningen skal udføres inden frøhætten afkastes, eller når skuddene er forveddet. Ved sprøjtning efter fremspiring bruges 1-2 liter pr. 100 m². Senere på sommeren og hen på efteråret kan dosis forhøjes.

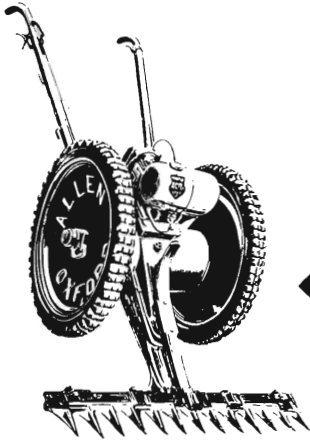
Få nærmere oplysninger - tal med Deres forhandler eller ring eller skriv til Shell. Vore konsulenter og vort omfattende brochuremateriale står frit til Deres disposition. (Forlang brochure)

109a/€4

SHELL KEMIKALIER

A/S Dansk Shell
Kemikalieafd.
Kampmannsgade 2
København V
Telf. Mi. 5340

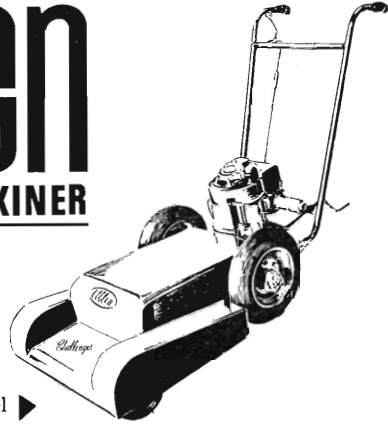

allen

GRÆSMASKINER

◀ Selvkørende model
T og TS med sin-
gerbjælke og kniv.

Selvkørende model ▶
1-2-3 med roterende
vandrette knive.

Allen græsmaskiner er ikke plæneklippere, men robuste maskiner til det lange græs og ukrudt - ja i visse egne af verden anvendes de som høstmaskiner.

Særlig velegnet til: vejrabatter, parker, plantager, sportspladser, sommerhusgrunde, herregårde - uden om slottet og voldgraven - mindre landbrug, gartnerier, skovbrug m.v.

Der er en Allen til enhver opgave, hvor der skal ryddes op og holdes rent.

Henvendelse til
importøren:

CLAUSEN TRADING

Ryvangs Allé 28, Hellerup, tlf. RY
(0168) 1298 og 313 der anviser for-
handler.

DANSK SKOVFORENINGS ØKONOMISK - STATISTISK AFDELING

VESTER VOLDGADE 86³ . KØBENHAVN V . MI 2166

- ★ Anlæg og føring af skovregnskaber
- ★ Regnskab- og driftskritiske undersøgelser
- ★ Udarbejdelse af driftsplaner
- ★ Ajourføringssystem for driftsplaner samt
- ★ Servicearbejder:
Medhjælp ved afslutning af årsregnskaber,
føring af driftskontrolbøger,
udhugningsmålinger m.m.

Afdelingen står altid til rådighed med vejledning, udarbejdelse af overslag,
udførelse af arbejder efter regning.

Evt. etablering af et centralsavværk for nåletræ.

Den stagnation, der i de seneste år uanset en rekordstor byggeaktivitet har præget afsætningen af nåletræ til savværksbrug fra skovene på Sjælland og Lolland-Falster, har i skovkredsene i disse landsdele rejst det spørgsmål, om den allerede eksisterende nåletræindustri i disse egne ikke alene for så vidt angår simpel skærekapacitet, men også i henseende til struktur, teknisk udstyr, salgsapparat, finansiel stilling m.m. *i sin helhed* er af en sådan beskaffenhed, at den vil være i stand til at optage det år for år i disse egne voksende udbud af nåletræ fra skovene og på konkurrencedygtig vis – der sigtes naturligvis her til den skarpe konkurrence fra sydsvensk træløst – opskære dette træ samt markedsføre de savskårne produkter og ikke mindst det uundgåelige, men økonomisk betydningsfulde affald fra skæringen.

Ved drøftelserne af dette spørgsmål i skovkredsene har der været fremført stærke formodninger om, at tilstandene for så vidt angår nåletræindustrien er utilfredsstillende, og at en aktiv indgriben fra skovens side er nærliggende eller ligefrem påkrævet. I konsekvens heraf har – uafhængigt af hinanden – Lolland-Falsters skovkreds samt 4 godser i Østsjælland ladet udarbejde skitseprojekter til lokale, moderne savværker hver med en årlig skæringskapacitet på ca. 8000 m³ råtræ af nåletræ. Tillige har medlemmer af Vestsjællandske skovkreds ført forhandlinger til forskellig side om savværksproblemet.

Endelig har Dansk Skovforening – som annonceret i skovkredsene øst for Storebælt – gennem et af skovkredsformændene dannet særligt »savværksudvalg« med bistand af skovforeningens sekretariat taget problemerne op til overvejelse navnlig med henblik på muligheden af en evt. »helhedsløsning«, der kunne vise sig at tjene det samlede skovbrug øst for Storebælt bedst.

Udvalget foretog på forskellig vis en statistisk undersøgelse dels af den forventelige nåletræhugst i skovene i disse egne i de kommende 5 år og dels af den eksisterende nåletræindustri tilstand. Undersøgelsernes resultat tilskyndede uvalget til at lade udarbejde skitseprojekt til et »stort« centralsavværk med en årlig opskæring på 20-25.000 m³ råtræ.

En nærmere redegørelse for den foretagne undersøgelse samt ovennævnte skitseprojekt udsendtes af udvalget den 8. februar 1964 til skovkredsenes medlemmer i Vest-, Øst- og Sydsjælland samt på Lolland-Falster, idet man indbød medlemmer, der måtte være interesseret i deltagelse i et sådant savværks evt. etablering, til at anmelde dette for savværksudvalget med angivelse bl.a. af,

hvilket kvantum træ man i givet fald årligt kunne ønske at levere til savværket.

Der viste sig at være en betydelig interesse for tanken om tilvejebringelse af et centralsavværk, idet der uforbindende blev tegnet over 30.000 m³ råtræ til det evt. savværk. Ved et af savværksudvalget formidlet møde den 3. april i Næstved mellem de mange interessenter i savværket nedsattes et udvalg, der fik til opgave hurtigt at arbejde videre med savværkssagen med henblik på tilvejebringelse af detailprojekt til et stort centralsavværk, subsidiært flere mindre med tilsammen samme skærekapacitet som det store savværk, d.v.s. egnet til opskæring af årligt mindst 30.000 m³ råtræ af nåletræ.

Udvalget, hvis formand er kurator for Vallø Stift, greve Einar Reventlow, har suppleret sig med professor P. Moltesen, og får sine sekretariatsforretninger varetaget af Dansk Skovforenings sekretariat. Udgifterne vedr. udvalgets arbejde dækkes af interessenterne i det evt. savværk i forhold til deres foreløbige råtrætegning.

Konkurrence om nye møbler udført i bøgetræ.

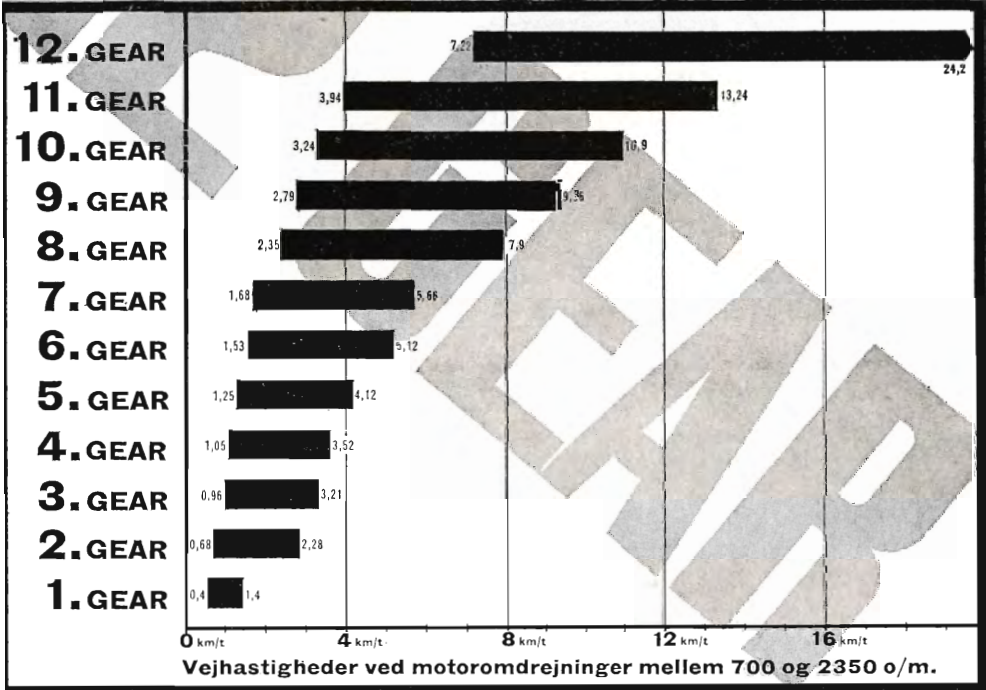
I maj 1963 nedsatte bestyrelsen et udvalg bestående af kammerherre, lensgreve Chr. Moltke (formand), skovrider Aa. Bavngaard, statskovdirektør H. Frølund og skovrider N. P. Tulstrup, der fik til opgave at undersøge den evt. betimelighed af en konkurrence blandt møbelarkitekter om nye møbler udført i bøgetræ samt, såfremt undersøgelsens udfald måtte tale derfor, at udskrive på bedst mulig måde en sådan konkurrence. Bestyrelsens beslutning må ses i fortsættelse af den i skovforeningens årsberetning for 1961/62 omtalte rundbordskonference om bøgetræ i møbelfabrikationen. Udvalget aflagde efter indbydelse i august besøg hos den svenske bøgerpropagandainstitution »PRO BOK«, som i 1963 under meget stor deltagelse havde ladet afholde en bøgemøbelkonkurrence. Fra svensk side stillede man beredvilligt mange interessante erfaringer fra den svenske konkurrence til rådighed for udvalget. I samarbejde med »Landsforeningen Dansk Kunsthåndværk« og i forståelse med »PRO BOK« har udvalget herefter udarbejdet og i maj 1964 udsendt indbydelse til en konkurrence om nye møbler udført i bøgetræ.

Konkurrencen omfatter enkelt-møbler eller møbelgrupper til hjemmet, enkelt-møbler eller møbelgrupper til restaurant, kantine eller forsamlingslokale. Teknologisk Instituts træafdeling har ydet uundværlig bistand ved indbydelsens udformning og kon-

NU MED

19.950,-
M/UAFHÆNGIG
KRAFTOVERFØRING
53 HK

SE, HVAD DE FÅR MED 12 GEAR:

- 12 fremad- og 4 bak-gear.
- 4 gear med hastigheder under 1,1 km/t
- 3 »krybe«-gear under de normale gearvalg.
- 24 kørehastigheder med 540 omdr på kraftudtaget.
- 5 kørehastigheder under 2 km/t med 540 omdr. på kraftudtaget.
- Laveste kørehastighed 0,4 km/t på dækstørrelse 11x36.

HERUDOVER ER FØLGENDE STANDARDUDSTYR:

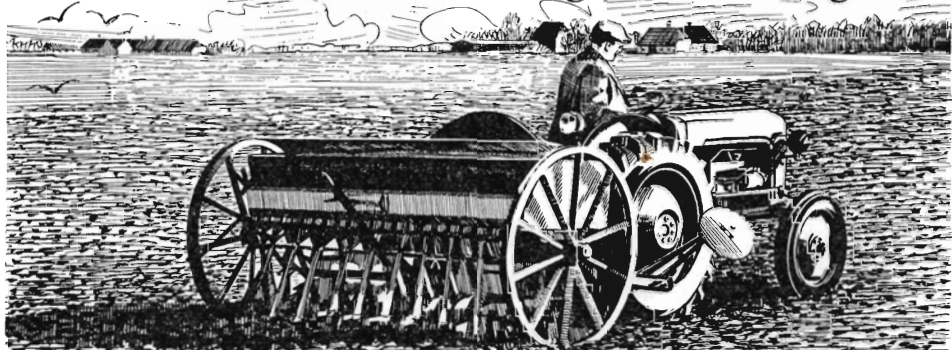
Flere hastigheder på kraftudtaget, dybde- og højdekontrol, TCU vægtoverføring, differentialspærring, universaltækarme og trækbom, luksussæde, håndbremse, komplet lysudstyr.

SALGSINSPEKTØRER: Sv. Christoffersen, Aalborg, telefon (081) 3 51 23 - Jørn Olsen, Silkeborg, telefon (068-1) 26 32 - W. Grønnegaard Hansen, Hillerød, telefon (03) 26 32 44 - Erik Frederiksen, Glostrup, telefon 96 24 08

A/S LANTRACO, ROSKILDE

DAVID BROWN 990

skal det trives og gro
i sædemandens spor,
er hensigtsmæssig gødskning
en nødvendig forudsætning.

Gødnings-Kompagniet

Forstplanteskolen, Verninge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med Skovfrø og -planter«

Alle Slags Skovplanter tilbydes i prima Varer

Forlang Prislister

Indehaver: **Ole van Tol**

Telefon: Verninge 288 (09)75

SIDEN 1896

HJORTSØS PLANTESKOLE

SVEBØLLE

Telf. Viskinge 20* & 40

Skov-, læ-, og hækplanter

Forlang prislister

*Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med skovfrø og -planter*

kurrencens tilrettelæggelse, ligesom afdelingen har fremstillet et større antal prøvesæt af bøgetræ visende forskellige moderne overfladebehandlinger m.m. Disse prøvesæt udleveres på anfordring så langt oplaget rækker til konkurrencedeltagerne. Den samlede præmiesum udgør 15.000 kr., hvoraf een 1. præmie på 5.000 kr. Konkurrenceforslagene skal være indleveret anonymt senest mandag den 31. august 1964 til dansk postkontor adresseret til Dansk Skovforening. De rettidigt indkomne forslag vil blive bedømt af en særlig dommerkomite udpeget af Landsforeningen Dansk Kunsthåndværk, Danske Arkitekters Landsforbund samt Dansk Skovforening, og derefter udstillet på passende måde og sted, idet man naturligvis vil søge at skabe publicity om konkurrencen og dermed om bøgetræsmøbler.

Danish Hardwood A/S.

Dette selskabs etablering og første virkeår er udførligt omtalt i forrige årsberetning, hvoraf bl.a. fremgår, at Dansk Skovforening sammen med Danske Skoves Handelskontor er største enkeltaktionær i selskabet. Det er skovforeningens bestyrelses opfattelse, at det forløbne år har været et godt virkeår for selskabet, selvom dets aktiekapital på 300.000 kr. ved regnskabsårets udgang pr. 31. marts 1964 er opbrugt. Selskabet har i det forløbne år præsteret et udmærket salg – i tidsrummet 1. april 1963-31. marts 1964 er således kontraheret eksportsalg af næsten 18.000 m³ savskårne varer til en værdi af ca. 8,3 mill. kr. Til sammenligning tjener, at Danmarks eksport af savskåret løvtræ i 1963 beløb sig til ca. 42.400 m³ til en værdi af ca. 22,8 mill. kr. Ved regnskabsårets udgang er oparbejdet en god ordreportefølje, der er 3 gange større end ved årets begyndelse og hovedsagelig omhandler tidlige afskibninger. Når selskabets årsregnskab alligevel udviser et driftsunderskud – omend mindre end i forrige år – hænger dette hovedsagelig sammen med, at selskabet i foråret 1963 som uundværligt led dengang i selskabets prisstabiliserende virksomhed foretog forhåndskøb hos savværkerne af ca. 6.000 m³ bøgefirkanter. Man havde håbet på at få en væsentlig del af de således købte varer solgt tidligt på året, men først i oktober begyndte der at komme gang i salget til de af Danish Hardwood A/S forlangte priser, og da i mange tilfælde til afskibning et godt stykke ind i 1964. Da selskabet for de sene afskibninger skulle yde rentegodtgørelse til leverandørerne, og man som følge af intern eksportørkonkurrence ikke kunne vælte disse omkostninger 100 pct. over på inportørerne, har selskabet i bedste fald på disse til

sen afskibning kommende forhåndskøbte varer ingen avance haft. Efter selskabets bestyrelses opfattelse er det tab, som selskabet har måttet bære ved de foretagne forhåndskøb, af ringe størrelse sammenlignet med, hvad der er opnået ved den stabilisering af markedet, som forhåndskøbene og selskabets faste købspolitik i det hele taget har udgjort en væsentlig forudsætning for. Efter det foreliggende har selskabet haft passende avance på salget af specialemner, planker m.m. Det er Danish Hardwood A/S bestyrelses faste beslutning, at selskabet, så snart dets position på eksportmarkedet er tilstrækkelig udbygget og befæstet, økonomisk skal kunne hvile i sig selv – dog at man naturligvis må stille mod retablering af aktiekapitalen så hurtigt, som hensynet til selskabets drift i overensstemmelse med dets formål gør det praktisk muligt.

Som omtalt i forrige årsberetning anmodede Dansk Skovforenings bestyrelse gennem skovkredse de private løvskovdistrikter i foreningen om i 1963 at tegne sig for en afgift til foreningens eksportfremmende foranstaltninger af 1,50 kr. pr. m³ årshugst af bøgekævler med undtagelse af junckerkævler, idet årshugsten udregnedes som gennemsnit af hugsten i 3 frit valgte år for de seneste 5 år. Praktisk taget samtlige løvskovdistrikter reagerede positivt på anmodningen, hvorved der er indkommet en afgift i 1963 på godt 180.000 kr., som i sin helhed af foreningens bestyrelse er bevilget Danish Hardwood A/S til delvis betridelse af selskabets driftsudgifter m.m. Samtidig er der fra en række savværksvirksomheder ydet en afgift til selskabet.

I erkendelse af nødvendigheden af også i 1964 og muligvis 1965 at yde Danish Hardwood A/S et økonomisk tilskud for at bringe selskabet igennem de som følge af selskabets særlige driftsformål vanskelige begyndelsesår frem til en solidt befæstet position, anmodede Dansk Skovforenings bestyrelse i februar 1964 løvskovdistrikterne om at gentage 1963-afgiftsordningen i 1964. Bestyrelsen har haft den store glæde påny at konstatere, at løvskovdistrikterne har imødekommet anmodningen. Ved en samarbejdsoverenskomst med en lang række løvtræsavværker er der også fra savværksside tilsikret Danish Hardwood A/S en afgift.

Kontaktudvalget skovbrug-træindustri.

I efteråret 1962 nedsattes på begæring af træindustrien et permanent kontaktudvalg skovbrug-træindustri, omfattende 4 repræsentanter for træindustrien og 4 for skovbruget, sidstnævnte

udpeget af skovforeningens landsudvalg. Kontaktudvalget har i 1963 som sin første opgave behandlet et fra træindustriens side fremført ønske om tilvejebringelse af et standardformular til slutseddel vedr. råtræ. Udvalget udarbejdede forslag til et sådant formular, som henholdsvis Fællesrepræsentationen for danske Savværker og Trævarefabrikker og Danske Skoves Handelsudvalg med enkelte mindre ændringer kunne godkende, uden at man iøvrigt ønskede at pånøde parterne brugen af standard-slutsedlen. Formularet er herefter blevet trykt i et passende oplag, og det kan rekvireres hos Dansk Skovforening.

I januar 1964 har udvalget ligeledes efter anmodning fra træindustriens repræsentanter bl.a. drøftet visse forhold vedr. opmålingspraksis i relation til de coutumemæssige måleregler (Meterkommissionens betænkning).

Gennem sin repræsentation i det såkaldte *Træeksportudvalg*, der foruden skovbrugets og træindustriens repræsentanter også omfatter repræsentanter for Industrirådet, Grosserersocietetet, Provinshandelskammeret m.fl., har skovforeningen bestræbt sig for at opnå bortfald, subsidiært yderligere lempelse af de resterende restriktioner vedrørende eksport af råtræ. Som resultat af bestræbelserne er nu kun eksporten af råtræ af rødgran og sitkagran med over 15 cm diameter i tykkeste ende og under 25 cm midtdiameter samt 12 meters længde underkastet eksportrestriktioner, og der påregnes til efteråret optaget nye drøftelser med henblik på totalt bortfald af eksportrestriktionerne.

Gennem sin repræsentation i *Naturfredningskommissionen* søger Dansk Skovforening at varetage skovbrugets interesser inden for kommissionens efterhånden meget vidtstrakte og komplicerede arbejdsområde. Det er endnu for tidligt at udtale sig om, hvad der måtte komme ud af kommissionens arbejde, som tilmed i et vist omfang foregår i fortrolighed. Dansk Skovforenings repræsentant i kommissionen er for tiden direktør, cand. jur. Arnstedt, men iøvrigt er også skovforeningens næstformand, statskovdirektør H. Frølund, dog qua sit embede i statskovene, medlem af kommissionen.

Sluttelig kan nævnes, at skovforeningen har anmodet landbrugsministeriet om at måtte blive repræsenteret i *Landbrugsministeriets Giftnævn* for at søge sikret, at også skovbrugets interesser tilgodeses i spørgsmål vedr. bl.a. forskrifter for anvendelse af insekt- og ukrudtdræbende midler i skovbruget.

Frøudvalget:

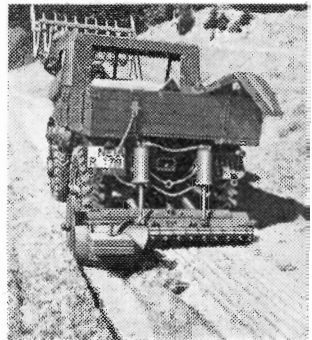
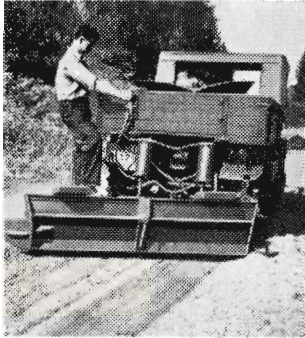
Kåring af frøavlsbevoksninger. Det omfattende og ifølge sagens natur meget tidskrævende arbejde med gennemgang af samtlige i kåringsfortegnelsen af 1958 anførte kårede bevoksninger i Danmark med henblik på udgivelse af en ny revideret kåringsfortegnelse er fortsat så hurtigt som praktisk gør sig i det forløbne år, og arbejdet vil blive fremskyndet med henblik på afslutning i 1964, der jo tegner til at blive et ret stort frøår for flere vigtige træarters vedkommende. Den systematiske besigtelse og beskrivelse af afkom af de kårede bevoksninger er efter et par års pause, der var forårsaget af mangel på medhjælp, genoptaget.

Frøavlermødet 1963 afholdtes ved frøudvalgets formidling den 30. august i Aarhus, hvor høstudsigter for skovfrø i 1963 i Danmark og udlandet, oversigt over danske skovfrølagre, vejledende priser for frø m.m. drøftedes. Frøsætningen var ringe i Danmark i 1963, idet blandt de vigtigere skovtræarter kun alm. rødæl og fyrrearterne havde middelgod frøsætning, mens de øvrige skovtræarter praktisk taget alle svigtede. Også i udlandet var frøsætningen ringe. Mere udførlig beretning om frøavlermødet samt om frøsætningen er givet af frøudvalget i Forstlig Budstikke fra den 5. september 1963.

Redaktionsudvalget:

Dansk Skovforenings Tidsskrift udkommer med 1905 eks. pr. månedligt nummer – en stigning på ca. 100 eks. fra året før –. Der har været en nogenlunde god tilgang af stof i det forløbne år med interessante artikler. Blandt de særlig værdifulde artikler kan nævnes: *P. Brun Madsen*: »Beretning af venteværdier og ventemassetal ved hjælp af Matrix-regning« i hvilken artikel læseren får indblik i elektronregnemaskinens anvendelsesmuligheder i skovbruget. – *Lars Hansen & I. Nyholm*: »Gødningforsøg i planteskoløkulturer på dampet og udampet jord«, hvor forfatterne bl.a. påviser kvælstoffets store betydning ved gødnings-tilførsel. – *Broder Bejer-Petersen*: »Skadedyrsbekæmpelse i skovbruget«. Forfatteren giver i denne artikel en fyldig status over skadedyrsbekæmpelsens omfang og muligheder. – *Povl Degener*: »En undersøgelse af publikums krav til skoven«. Artiklen, som er baseret på 1487 besvarede spørgeskemaer, giver et interessant indblik i, hvorledes publikum ser på den danske skov, og hvilke ønsker de har til ændring af de bestående forhold. – *G. Bergsten*:

UNIMOG

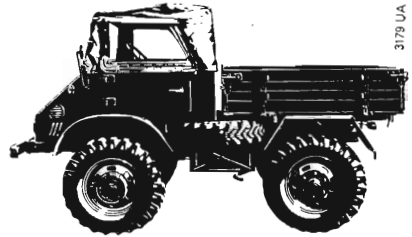

Hvorfor navnet UNIMOG?

Unimog — en forkortelse af »Universal-Motor-Gerät« — er en meget træffende betegnelse for dette alsidige køretøj. Unimog i kombination med de mange specialredskaber, som findes, gør den til det mest alsidige arbejds-køretøj på markedet. Blandt

Unimogs talrige anvendelses-muligheder kan nævnes jordbearbejdning, skovarbejde, vejarbejde, arbejde i land- og gartnerbrug, snerydning og andre former for arbejde om vinteren. Unimogs store alsidighed har sin forklaring i vognens meget omfattende

tekniske udrustning: 4-hjulstræk med differentialespærring på begge aksler, kørehastighed fra 300 m/t til over 60 km/t, kraftudtag foran, i midten og bagved, hydraulisk anlæg til betjening af redskabsmekanik og 3-vejs tippelad og trykluftbremseanlæg til påhængsvogne.

3179 UA 49

BOHNSTEDT-PETERSEN A/S Unimogafdeling,
Københavnsvej 16, Hillerød. Tlf. 3355

MERCEDES-BENZ

Eg, Lærk og Douglas

købes til specialbrug

KARSHOLTE SAVVÆRK

v/H. Barner Jespersen . Dianalund

tlf. Dianalund 77

GRANTRÆ

egnet til Master og Savtræ
købes og afregnes kontant.

HANS BUCHREITZ

Imprægneringsanstalt

Telef. 2074, Silkeborg

**vand
med**

**GUDENÅ
VANDINGSANLÆG**

En bløde på rette tid
og sted er guld værd.
Indhent tilbud.

GUDENÅS FABRIKER A/S
SILKEBORG · VIRKLUND

Hellestrup Planteskole

(Ejer: Gosch Tændstikfabriker A/S)

SORØ . Tlf. FULBY 133

Specialplanteskole for Hybridasp

Køber kontant

Bøgekævler,

Finér- og Plankekævler I og II

Egekævler og

Askekævler

samt alle øvrige Løvtræsarter

JØRGEN JØRGENSEN A/S

Augustenborggade 11 . Aarhus . (061) 4 6 666

SKOVPLANTER — alle Arter —

— alle Arter —

HAVEPLANTER

✱ Vi sender Dem gerne Prislister og Tilbud

HULKÆRHHUS PLANTESKOLE

TELEFON: ANS 25 OG 38

RØDKÆRSBRO STATION

Alle kulturer er underkastet danske Planteskoleers Sundhedskontrol og Herkomstkontrollen.

»Skovningsarbejdets produktivitetsudvikling i tiåret 1953-62 med særligt henblik på skovarbejderuddannelsens betydning«. Der bliver i artiklen gjort rede for, hvilken betydning en uddannelse af skovarbejderne på Skovarbejderskolen samt en mekanisering af arbejdet har betydet for arbejdets effektivisering. – *N. K. Hermansen & P. Brun Madsen*: »Træarts- og ejendomsforhold i skov- og plantageejendomme over 50 ha«. På statistisk grundlag giver forfatterne en interessant vurdering over træartsforskydningen i de forskellige landsdele. – *Axel S. Sabroe*: »Arhundredets skovbrug op til 2den verdenskrig og dets baggrund«. Forfatteren giver i artiklen oplysninger om skovdyrkningsmæssige forhold – fornyelser og udhugning – i dansk skovbrug på historisk grundlag.

Underskuddet ved udgivelsen af Dansk Skovforenings Tds. var i 1963 kr. 10.361.– kr. imod 14.442.– kr. det foregående år. Forbedringen af regnskabet – til trods for stigende trykningsudgifter – skyldes stigning i annonceindtægter og abonnementsindtægter samt legattilskuddenes stigning med kr. 1.000.–.

Foreningens medlemmer har ved forskellige lejligheder givet udtryk for ønsket om, at der snart udkom en indholdsfortegnelse til Dansk Skovforenings Tidsskrift, og en sådan er nu færdig-udarbejdet for »alfabetisk del's« vedkommende og den er ved at blive »sat« på vort trykkeri. Indholdsfortegnelsen omfatter årene 1941-60 og følger derved fortegnelsen for tidsskriftets årgange 1916-40, som udkom i 1942. Indholdsfortegnelsen vil blive trykt i et ret begrænset oplag og vil koste kr. 10.– for »alfabetisk del« og kr. 10.– for »systematisk del«, som antagelig vil udkomme året efter. Fortegnelsen er udarbejdet af redaktør P. Hauberg.

Forstlig Budstikke udkommer 2 gange om måneden i et oplag af 2195 eks. For et år siden var oplaget 2100 eks. Forstlig Budstikke indeholder aktuelt stof om alt, hvad der vedrører skovbruget. Det er altid med glæde, redaktionen modtager stof fra tidsskriftets læsere om problemerne i skovene til supplerung af det stof, der tilgår tidsskriftet på anden måde. Underskuddet ved udgivelsen af Forstlig Budstikke var i 1963 9.472.– kr. imod 7.321 kr. i 1962. Det stigende underskud skyldes forøgede udgifter til trykning og forsendelse samt en tilbagegang i annonceindtægterne.

Forstlig Lommehåndbog.

4. oplag af Forstlig Lommehåndbog udkom i januar 1964 i et oplag på 600 eks. og sælges gennem Dansk Skovforening for en pris af 32.– kr. pr. stk. – 4. oplag af F.L. er nøjagtig lig de tidligere

oplag, men naturligvis ført ájour med de i mellemtiden udkomne tillæg.

St u d i e u d v a l g e t :

Forstlige symposier.

Det første forstlige symposium afholdtes i november 1961, og siden da har der årligt været afholdt 2 forstlige symposier. Symposierne arrangeres og afholdes af Dansk Skovforening i samarbejde med Danske Forstkandidaters Forening, således af de 2 foreninger ligeligt deler de med symposiernes afholdelse forbundne udgifter, der ikke dækkes af indtægten af deltagerafgiften. Hvert symposium koster skovforeningen (og forstkandidatforeningen) ca. 1500 kr.

Samtlige symposier har haft til huse på den smukke ejendom »Rolighed« ved Strandvejen nord for Skodsborg, der er særdeles velegnet til formålet. Deltagerantallet i hvert symposium er bl.a. af hensyn til indkvarteringen maksimalt 33. Samtlige deltagere bor på »Rolighed« og modtager her fuld forplejning i de 2 dage, der hidtil har været varigheden af de enkelte symposier. Skovforeningens sekretariat varetager symposiernes »materielle« tilrettelæggelse, mens selve arrangementet foretages af en under studieudvalget nedsat arrangementskomite bestående af professor N. K. Hermansen (formand), direktør, cand.jur. N. Arnstedt, skovrider Sv. Bang (for Danske Forstkandidaters Forening) og skovrider N. P. Tulstrup.

5. *Forstlige Symposium* afholdtes i dagene 17.-19. november 1963. Emnet var »Kulturmetoder og kulturteknik«. Professor N. K. Hermansen holdt indledningsforedrag, og øvrige foredrag eller diskussionsoplæg blev givet af professor, dr.agro. H. A. Henriksen, skovrider Aa. Marcus Pedersen og skovrider E. Tolstrup. Symposiet var fuldttegnet med 33 deltagere, men ikke som de foregående overtegnet.

6. *Forstlige Symposium*, hvis emne var »Træartsvalg«, var derimod temmelig stærkt overtegnet. Symposiet afholdtes i dagene 19.-21. april 1964. Foredragsholdere var professorerne N. K. Hermansen, dr.agro. H. A. Henriksen og P. Moltesen.

7. *Forstlige Symposium* påregnes foreløbig afholdt på »Rolighed« i dagene 29.-30. november-1. december 1964. Emnet er endnu ikke fastlagt.

Tilskud til diverse undersøgelser m.m.

Til brug i 1964 søgte Dansk Skovforening i efteråret 1963 legatstøtte til: 1) Udgivelse af Dansk Skovforenings Tidsskrift. 2) Gennemførelse af undersøgelser over udslæbningsmetoder i unge og mellemaldrende løv- og nåletræbevoksninger, i hvilke færdsel med traktorer er umulig eller vanskelig. 3) Udarbejdelse af supplerende regnskabsanalyser m.m. til forelæggelse på de for 1964 berammede regnskabsmøder for de i Dansk Skovforenings regnskabsstatistik deltagende skovdistrikter. 4) Afsluttende arbejder vedr. de foreløbige undersøgelser over rådgangreb i gran.

Efterfølgende oversigt viser, hvilke økonomiske midler der efter modtagelsen af ialt kr. 31.090 legattilskud i henhold til ovennævnte ansøgning står til rådighed for de anførte undersøgelser m.m., idet der i oversigten tillige er medtaget de beløb, der er overført fra forrige år til undersøgelser, som ikke afsluttedes i 1963. I parentes er anført, hvor stor en del af beløbene der inddækkes af legattilskud.

1. Dansk Skovforenings Tidsskrift ...	13.500 kr.	(13.500 kr.)
2. Udslæbningsmetoder	9.590 kr.	(9.590 kr.)
3. Regnskabsanalyser	3.000 kr.	(3.000 kr.)
4. Afslutning af foreløbige undersøgelser af rådgangreb i gran	5.000 kr.	(5.000 kr.)
5. Ultralydundersøgelser af rådgangreb i gran	3.000 kr.	(3.000 kr.)
6. Bøgemøbelkonkurrence	15.000 kr.	(9.702 kr.)
7. Årsplanlægning	745 kr.	(745 kr.)
Ialt	49.835 kr.	(44.537 kr.)

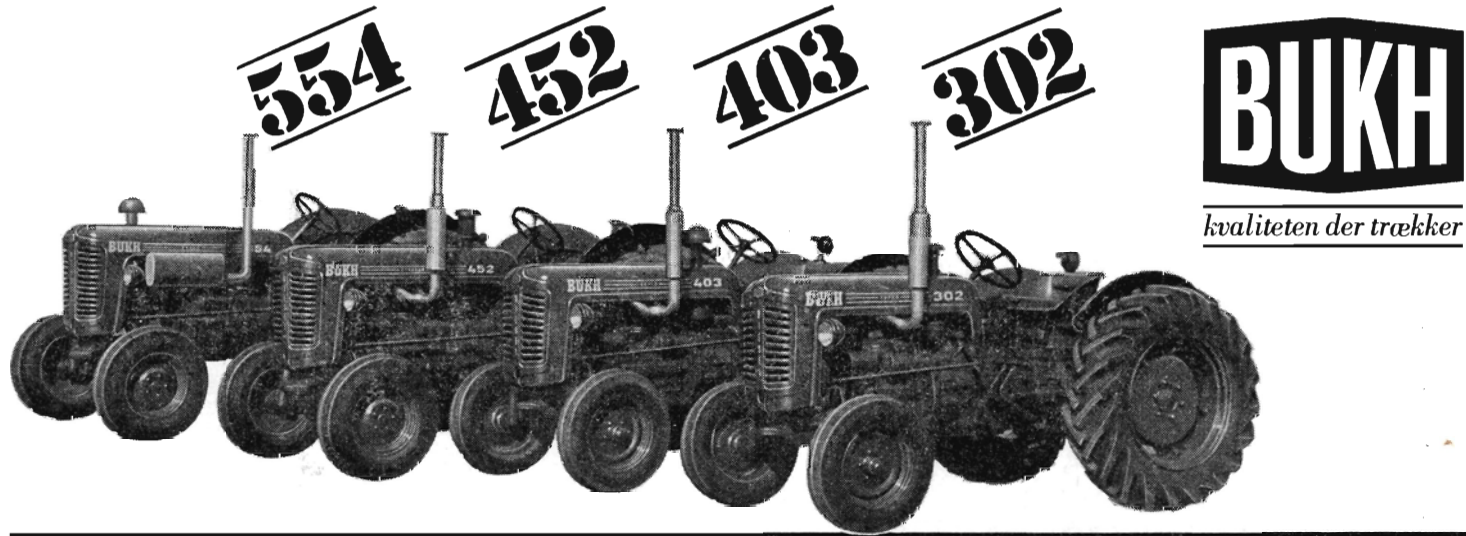
ad 1) Beløbet medgår til delvis dækning af det direkte underskud ved udgivelsen af tidsskriftet (trykningsudgifter m.m. ÷ abonnements- og annonceindtægter). I 1963 androg dette underskud 22.862 kr., og der modtoges til nedbringelse af dette underskud 12.500 kr. legattilskud.

ad 2) Undersøgelsen tager som nævnt sigte på udslæbningsarbejdet i unge og mellemaldrende løv- og nåletræbevoksninger, hvor færdsel med traktorer er umulig eller vanskelig. Det er i sådanne bevoksninger i mangel af heste af stor betydning at finde frem til udslæbningsmetoder, der tillader anvendelse af maskinkraft, d.v.s. benyttelse af diverse spil monterede på traktorer eller andre kraftmaskiner (motorsave o.lign.), således at man kan få træet slæbt ud til vejene uden kørsel i selve bevoksningerne. Dansk Skov-

forenings konsulent skal forestå undersøgelserne, der bl.a. vil involvere lån eller leje af forskellige udenlandske maskiner og spil.

- ad 3) De under økonomisk-statistisk afdeling i nærværende beretning, pag. 30, omtalte regnskabsmøder mellem de i Dansk Skovforenings regnskabsstatistik deltagende skovdistrikter fordrer, for at møderne skal kunne give deltagerne bedst mulig udbytte, at der af mødeledelsen foretages et ret betydeligt forarbejde i form af supplerende analyser af det foreliggende regnskabsmateriale og udarbejdelse af indledningsforedrag. Det er til disse arbejder vedr. de planlagte 1964-møder, at pengene agtes benyttet.
- ad 4) I 1963 udbetalte Dansk Skovforening i fortsættelse af en række tidligere tilskud af egne driftsmidler 10.000 kr. til de igangværende undersøgelser under »trametesudvalget« af rådgreb i gran. Tilskuddet benyttedes til følgende arbejder:
- En afprøvning af forskellige stenkultjæreolier med henblik på deres anvendelse til stødfadebeskyttelse. Undersøgelsen er afsluttet, og resultaterne er offentliggjort i Dansk Skovforenings Tidsskrift.
- En undersøgelse over hjælpetræernes indflydelse på *F. annosus*-angrebet i rødgranbevoksninger på magre jorder. Undersøgelsen er afsluttet, og resultaterne er offentliggjort i Det forstlige Forsøgsvæsen i Danmark.
- En undersøgelse af *F. annosus*-angrebet i 1. og 2. generation rødgranbevoksninger på svære lerjorder. Undersøgelsen af afsluttet, og resultaterne kan forventes offentliggjort i det kommende år i Det forstlige Forsøgsvæsen i Danmark.
- Til afslutning af beregningsarbejde m.m. vedr. nogle tidligere igangsatte undersøgelser over rådgreb i gran skal de for 1964 bevilgede 5.000 kr. benyttes.
- ad 5) Som det fremgår af forrige årsberetning bevilgedes i fjor af Carlsen-Langes Legatstiftelse 3.000 kr. til undersøgelser over svampen *Rhizina undulata*. Disse undersøgelser kunne imidlertid gennemføres uden brug af de bevilgede 3.000 kr., hvorfor dette beløb med legatstiftelsens billigelse nu vil blive benyttet til forsøg med diagnosticering af rådforekomster i stående træer ved hjælp af ultralyd. Undersøgelsen pågår under ledelse af afdelingsleder A. Yde-Andersen i samarbejde med Svejsecentralen under Akademiet for de tekniske Videnskaber. Det er muligt, at denne diagnosticeringsmåde kan få betydning for praksis – det håber man i hvert fald.
- ad 6) Der henvises til omtalen af bøgemøbelkonkurrencen under bestyrelsens og landsudvalgets afsnit af nærværende beretning pag. 19.
- ad 7) Undersøgelsen omtaltes i forrige årsberetning. Til afslutning af visse beregningsarbejder henstår endnu ovennævnte 745 kr.

Danske traktorer arbejder i danske skove

Der er en BUKH traktor til ethvert behov

Nu har vi 4 BUKH modeller... Den velkendte 302 på 35 hk... - den nye 403 på 43 hk... den kraftige 452 på 55 hk og endelig den

nye store 554 med en motoreffekt på 60 hk... Med dette komplette traktorprogram findes der også en BUKH, der passer for Deres skovbrug.

MOTORFABRIKEN BUKH A/S • KALUNDBORG • TELEFON ((03) 515) 1400

BELGISK SKOVHEGN

Bemærk de billige priser

1155- 6" pr. 100 m — 71,3 kg 126½kr.

1047- 6" - - - - 64,1 kg 116 »

1047-12" - - - - 47,9 kg 94½»

939- 6" - - - - 56,9 kg 104 »

939-12" pr. 100 m — 43,0 kg 78½kr.

726- 6" - - - - 43,9 kg 78½»

726-12" - - - - 34,0 kg 64 »

Svært hønsehegn 3" × 16 × 120 × 21 m 1.62 kr.

Ved køb af 1000 m og mere ÷ 5 pct.

Ved køb af 2500 m og mere ÷ 7 pct.

Hurtig levering

A. F. LASSEN'S SØN. HOLBÆK, TELF. *169 (FLERE LEDNINGER)

DANSK STÅLGÆRDE bedste hegn til mark og skov

AKTIESELSKABET NORDISKE KABEL- & TRAADFABRIKER

**Alle arter
skovplanter**

i prima kvalitet

Forlang venligst tilbud!

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovrø og planter.

Geisler-Nielsen PLANTESKOLE

LØSNING . TELF. 101

Vi er Købere til

Asketræ

i Kævler samt Snitgavn, ret og rundt, frit for Knaster og Overgrøninger, ikke under 16 cm. Top og i Længder 800 - 900 - 1200 og 1400 m/m Betaling kontant.

Trævarefabrikken »Skovhastrup

HVALSØ — Telf. Hvalsø 33

Lægen
anbefaler
Træfodtøj

Telefoner:
174 og 1181

Træskofabrikernes Salgskontor

Havnen — Køge

Er altid leveringsdygtig i de forskellige
Faconer i Træfodtøjsbunde

Modtager gerne Tilbud paa al slags Træskotræ

**Kævler og snitgavn
bøg, ask og eg**

købes af

A/s ØRESØ FABRIK

Svebølle . Telefon Viskinge 50

Teknisk Udvalg:

Teknisk Afdelings beretning om arbejdet i 1963/64.

Konsulentvirksomheden har i lighed med tidligere år været udført for skovdistrikter (skovejere, distriktsbestyrere og skovfogeder) samt handelsfirmaer og maskinkonstruktører. Omfanget af denne virksomhed er i det forløbne år blevet øget en del og har foruden mindre forespørgsler også omfattet større opgaver af planlægningsmæssig karakter for så vidt angår driftstekniske emner.

Virksomheden drives dels fra kontoret, dels ved besøg på distrikter m.fl.

Undersøgelser og større opgaver.

Afbarkning af slibetræ. Afdelingen har medvirket ved projekteringen og bygningen af den i efteråret 1963 opførte afbarkningscentral ved *Rønnede*.

Kemisk ukrudtsbekæmpelse. Udvalget har i denne forbindelse finansieret (ca. 2000,- kr.) en del af de af forstkandidat *C. J. Boas* ved *Statens Ukrudtsforsøg* foretagne rejser til danske skovdistrikter for registrering af kemiske midlers virkninger og tilrettelæggelse af forsøg.

Kvassamling. Ved et samarbejde med *A/S Gyro* i Skive er udviklet et kvassamlingsredskab til montering på en *Gyro Typ. 400* frontlæsser. Redskabet er i dag i brug på godt en halv snes distrikter. Metoden synes at kunne give væsentlige besparelser.

Fælles planteforsyning. For en kreds af skovdistrikter i Midtjylland (ialt 5 distrikter) har der været foretaget undersøgelser over muligheden for en fælles planteforsyning under en eller anden form. Arbejdet har omfattet: 1) *egen planteavl*, 2) *kontraktavl hos en eller flere salgspanteskoler*, 3) *etablering af en indkøbsordning*.

Arbejdet afsluttes formentlig i nær fremtid.

Fælles mekanisering. I det forløbne år er udført indledende undersøgelser over problemer i forbindelse med *fælles mekanisering*. Den direkte motivering for dette initiativ er den, at store kapitalkrævende traktorer og andre specialmaskiner til skovbruget nu er ved at vinde indpas i vore nabolande. Flere af disse maskiner vil efter alt at dømme kunne muliggøre betydelige besparelser også for dansk skovbrug under forudsætning af, at der kan præsteres arbejdsmængder til en rimelig udnyttelse. Man må derfor forudse, at *fælles mekanisering* vil blive aktualiseret

betydeligt i de kommende år, og det er da også udvalgets hensigt at intensivere undersøgelserne på dette område.

Redskabsdemonstrationer. I forbindelse med igangkøringen af den tidligere omtalte afbarkningscentral blev i oktober 1963 på *Gisselfeld Klosters skovdistrikt* arrangeret en mindre demonstration af redskaber m.m. til udbringning af papirtræ på to meters længde.

Dansk Skovforenings kommende redskabsdemonstration vil efter alt at dømmes finde sted i efteråret 1965.

Af nye redskaber og maskiner taget i brug i 1963/64 kan navnlig fremhæves: *Tolne plantemaskine* og *Tolne kombineret plov og plantemaskine*, *Gyro-kvassamler*, *grenknuseren Texas* (forstærket og udstyret med nye knive), *Krengerup brændekurv* og *Krengerup traktorgaffel*, *Løndal skovvogn* og *Stensbæksaksen*. En speciel smal traktor *Fiat 431 R* (35 hk. og min. bredde 98 cm eller 113 cm) synes at være velegnet til kulturarbejder og udkørsel af småt tømmer i mellemaldrende og unge bevoksninger.

Artikler m.m. Til *Forstlig Budstikke* er indleveret flere opsatser om aktuelle tekniske emner, ligesom *Teknisk Udvalg* og *Redskabsudvalget* har taget initiativ til, at der i *Skovbrugstidende* er blevet bragt opsatser med teknisk indhold. Det er udvalgets håb, at offentliggørelse i de nævnte blade af artikler af denne art vil interessere og aktivere en videre kreds, således at bestræbelser om tekniske nyskabelser kan blive koordineret. Det er endvidere udvalgets håb, at praktikere herigennem i stigende omfang vil meddele erfaringsmaterialer og medvirke til udarbejdelsen af artikler m.m.

N.S.R. Nordiske Skovarbejdsstudiers Råd har i november måned fejret 10 års jubilæum for rådets stiftelse. Mødet fandt sted i *Falun*, hvor *Teknisk Udvalg* var repræsenteret af professor *P. Mollesen* og kgl. skovrider *G. Bergsten*. Til mødet var udarbejdet et skrift, til hvilket *G. Bergsten* havde bidraget med: *N.S.R.-arbejdets betydning for dansk skovbrug* og *Aa. Marcus Pedersen* med en opsats om: *Nuværende og kommende udvikling af driftsteknikken i dansk skovbrug*.

Ved mødet holdt *G. Bergsten* endvidere et foredrag over emnet: *De sidste ti års produktivitetsudvikling samt fremtidsprognose vedrørende den manuelle arbejdsteknik med særligt henblik på skovarbejderuddannelsens betydning*. (Foredraget er gengivet i *Dansk Skovforenings Tidsskrift* nr. 2. 1964).

Ved ordinært rådsmøde i Stockholm i januar 1964 var udvalget repræsenteret ved *G. Bergsten* og *Aa. Marcus Pedersen*.

Dansk Skovforening skal i dagene 21.-23.maj d.å. være vært for et ekstraordinært rådsmøde i København med efterfølgende eks-kursion til Jylland og Nordsjælland.

Skovskolen i Nødebo. Med skolens start er *Aa. Marcus Pedersen* ansat som speciallærer i arbejdslære m.m. Det er med glæde, udvalget har indledt et samarbejde med denne institution, der utvivlsomt vil få stor betydning for udviklingen af skovbrugets driftsteknik.

Legattilskud. Som omtalt andet sted i beretningen har udvalget modtaget ialt 9.590 kr. til undersøgelser over udsæbningsmetoder i unge bevoksninger. Disse undersøgelser vil blive startet med den nye skovningsssæsons begyndelse.

Teknisk Udvalgs fremtidige arbejde. I årsberetningen 1962/63 har udvalget gjort rede for sin fremtidige målsætning, der stadig er gældende. Ifølge denne er det udvalgets mål i fremtiden at lægge hovedvægten på arbejder vedrørende fælles rationaliseringsbestrebelse og på arbejder vedrørende de med skovbrugets mekanisering forbundne økonomiske problemer.

Økonomisk-statistisk udvalg:

Økonomisk-statistisk afdelings regnskabsoversigter.

Afdelingen har i august 1963 udsendt beretning nr. 17 »Regnskabsoversigter for dansk privatskovbrug 1961/62«, der omfattede 88 skovejendomme og 24 hedeplantager med et samlet bevokset areal på 71.149 ha.

Sammen med beretningen blev der udarbejdet en analyse med supplementsskemaer til beretning nr. 17 for 1961/62; denne omfattede:

- A. Sammendrag af regnskabstallene, såvel tabellarisk som grafisk:
  - a. Til landsdele.
  - b. Til grupper efter faldende hugst i m³ pr. ha.
  - c. Til grupper efter granbonitet.
  - d. Til grupper efter arealstørrelse.
- B. Supplementsskemaer med oplysning for de enkelte distrikter om pyntegrønt, bivirksomheder, aktiver, administrationsudgif-

ter, hugstfordeling til træarter, gavntæprocenter og skovnings- samt salgsmiddelpriser for de enkelte træarter.

C. Oversigt over kulturarealets fordeling og kulturudgifter for 1 ha.

Denne supplerende beretning er kun udsendt til skovejendomme, der deltager i regnskabsstatistikken.

Dansk Skovforenings regnskabsmøder.

Der blev i efteråret 1963 afholdt 4 regnskabsmøder for de skovdistrikter, der deltager i regnskabsstatistikken og som havde anmeldt sig som interesserede i at deltage i disse møder.

De 4 grupper var inddelt efter landsdele og størrelser:

Gruppe	Mødested	Ejendomme		Deltagere		
		Anmeldt	Deltog	Ialt	Heraf ejere	
I. Jylland	Skanderborg	18/9	17	15	17	3
II. Øerne u. 500 ha	Nyborg	26/9	12	9	10	5
III. — ov. 1000 ha	—	27/9	13	11	14	1
IV. — 500—1000 ha	Næstved	8/10	12	12	18	3
	Ialt		54	47	59	12

Professor N. K. Hermansen havde tilrettelagt møderne og ledede disse.

Møderne fik alle et vellykket forløb, og der var almindelig interesse for at fortsætte disse til næste år. Mange forhold blev drøftet, og selv om professor Hermansens ledelse var ensartet på de 4 møder, var der dog en del forskel i den retning, diskussionen tog, og de emner, der blev drøftet. På flere af møderne var der en del interesse for at kombinere mødet med en tur i skoven på et af de repræsenterede skovdistrikter.

For visse konti var der interesse for middeltal fra flere år, f.eks. vej, vand, bygning og kultur.

Lønstatistik.

Afdelingen har i 1963 for skovbrugets arbejdsgiverforeninger udarbejdet »Lønstatistikken for skovarbejdere 1962/63«.

Planlægning.

Planlægningsafdelingen har i 1963 afsluttet planerne for 5 skovejendomme med et samlet areal på 3046 ha, hvoraf bevokset

2569 ha, og ved årets slutning er planarbejder i gang for 7 skov-
ejendomme med 3865 ha, hvoraf 3456 ha bevokset.

Af de afsluttende planer er 1 stk. A-plan og 4 stk. B-planer,
medens der af de igangværende planlægninger er 1 stk. A-plan,
5 stk. B-planer og 1 stk. C-plan.

Ved 4 af de afsluttede eller igangværende planlægninger er
markarbejdet helt eller delvist udført af skovdistriktets assisten-
ter eller skovfogeder, medens beregning og afslutning er udført af
afdelingen.

Udgiften til planlægningerne er stærkt afhængig af skovej-
dommens størrelse, idet en del arbejder er lige tidskrævende,
hvadenten det er for en stor eller for en lille ejendom.

Udgiften til en A-plan eller B-plan varierer mellem 17 og 55 kr.
pr. ha, hvortil yderligere skal lægges udgiften til målemedhjælp
og i en del tilfælde tillige til målebogsfører.

Afdelingen har derefter i de 13 år, den har fungeret, udarbejdet
82 planer og opmålinger for 31.646 ha bevokset areal på 70 skov-
ejendomme, idet der for 12 skovejendomme med ialt 3.296 ha be-
vokset er foretaget revisioner af planer som afdelingen tidligere
har udarbejdet. Dette er således tilfældet for 2 af de afsluttede
og 1 af de igangværende planlægninger.

I forbindelse med planlægningsarbejderne har afdelingen fra
tid til anden foretaget nogle undersøgelser over nøjagtigheden
ved vedmassetaksationer. En del af disse iagttagelser er blevet
samlet i en artikel i Dansk Skovforenings Tidsskrift for maj 1963
– »Nogle undersøgelser over metodik og nøjagtighed ved ved-
massetaksationer«. I tilknytning til denne er tillige medtaget nogle
iagttagelser over bonitetsændringerne for bøg og gran.

Endelig har afdelingen som i de tidligere år udført regnskabs-
føring, afslutning af regnskaber og ydet vejledning ved anlæg
og føring af skovregnskaber, tilrettelægning af planlægning m.m.

Afdelingen har beskæftiget 4 forstkandidater i tilsammen 15
måneder, en skovtekniker hele året, en halvdags kontordame,
samt et varierende antal studerende.

Afdelingen påtager sig planlægnings- og beregningsarbejder
efter regning, idet timelønnen beregnes ud fra årslønnen og et
årligt timeantal på 1950 timer pr. år. Til denne timeløn beregnes
et omkostningstillæg på 20 %, ved arbejder af under 1 måneds
varighed tillægges 5 %, ved arbejder af over 3 måneders varighed
fradrages 5 %.

Pr. 1/4 1964 vil timetaksten for en forstkandidat med 1-4 års
anciennitet være 15,00 kr. pr. time, for skovteknikeren 11,70 kr.

incl. omkostningstillæg på 20 %. For reproduktion, tegning, maskinskrivning m.m. beregnes et omkostningstillæg på 20 %.

Regnskabskemaerne.

Salget har været næsten uændret fra 1961.

Det største salg har som i de tidligere år været for SF I 1. timeseddel, SF II 3a og 3b måleliste, SF II 1. kvitteringsbøger, SF I 6. arbejdsregning og SF I 5. lønningsseddel samt ringbogsbladene SF I 2a, b, c og d til opmåling af kævler. Der har været stor interesse for ringbogsbladene til opmåling af kævler udført med NCR-papir, der muliggør skrivning af en kopi uden carbon-papir.

Tilskud fra legatstiftelser

Dansk Skovforening har atter i 1963/64 haft den store glæde efter ansøgning at modtage legattilskud til løsning af en række i ansøgningerne nærmere specificerede konkrete opgaver.

Carlsen-Langes Legatstiftelse har således bevilget foreningen 29.090 kr. til støtte for udgivelsen af Dansk Skovforenings Tidsskrift, til gennemførelse af udsæbningsundersøgelser i unge og mellemaldrende nåle- og løvtræbevoksninger, til udarbejdelse af supplerende regnskabsanalyser til regnskabsmøderne og til afsluttende arbejder vedr. de foreløbige undersøgelser over rådgangreb i gran.

Det Classenske Fideicommis har i 1964 udbetalt Dansk Skovforening 2. rate af det i 1963 bevilgede 3-årige tilskud på årligt 1.000 kr. til støtte for udgivelsen af Dansk Skovforenings Tidsskrift.

Julius Skrikes Stiftelse har bevilget foreningen 1.000 kr. til støtte for gennemførelse af udsæbningsundersøgelser i unge og mellemaldrende nåle- og løvtræbevoksninger.

Om undersøgelser m.m., hvortil legatmidlerne er bevilget, er nærmere redegjort foran i nærværende årsberetning under studieudvalgets afsnit.

Nordisk Skovunion

6-mands ekskursionen afholdtes i 1963 efter tur i Danmark. Ekskursionen, der var fuldtægt med 6 deltagere fra hvert land, havde som hovedemne »Skov og publikum«. Ekskursionen fandt sted i dagene 2.-5. oktober og var tilrettelagt af Dansk Skovforenings sekretariat. Den startede på Buderupholm statsskovdistrikt,

hvorefter man besøgte Vildtbiologisk station på Kalø, Århus Kommunes skovdistrikt samt Jægersborg og Kronborg statsskovdistrikter.

Unionens samlede repræsentantskab holdt møde i Helsingfors den 27. april under forsæde af unionens præsident i indeværende periode, statsskovdirektør H. Frølund. Foruden en række løbende sager, herunder spørgsmål vedr. bestræbelser på tilvejebringelse af en fælles-nordisk forstlig nomenklatur i hvert fald for nye begreber, redskaber o.lign. indenfor skovbruget, blev også tidspunktet for næste, d.v.s. XI Nordiske Skovkongres, drøftet. Det er Danmarks tur til at være vært for den nordiske skovkongres. Oprindeligt påregnedes kongressen afholdt i foråret 1966. Imidlertid har det vist sig, at 5. Verdenskongres formentlig skal finde sted i Spanien i foråret 1966, og til denne kongres vil utvivlsomt adskillige skovbrugere, ikke mindst fra de øvrige nordiske lande, komme tilstede, hvorved deres deltagelse i en nordisk skovkongres samme forår af tidsmæssige og økonomiske grunde muligvis ikke kan lade sig gøre, og det vil naturligvis være uheldigt. Tillige påregner Det danske Hedeselskab i foråret 1966 at fejre sit 100-års jubilæum med forskellige arrangementer.

Det vedtoges i repræsentantskabet at udsætte XI Nordiske Skovkongres til foråret 1967, men at fastholde, at XII Nordiske Skovkongres skulle finde sted i 1970.

Nordisk Skovunions generalsekretariat er for perioden til og med XI Nordiske Skovkongres henlagt til Dansk Skovforenings sekretariat.

Anden virksomhed

Ligesom i de nærmest foregående år har Dansk Skovforening i 1963 ydet et tilskud på 5.000 kr. til *Trærådel*, hvis formand er professor P. Moltesen, og hvori skovforeningen er repræsenteret ved skovrider J. Abell. For Trærådets meget nyttige arbejde er der bl.a. i tidsskriftet *Træindustrien* gjort nærmere rede, og der henvises af pladshensyn her til nævnte tidsskrift.

Til *Fritluftsrådets turistkulturudvalg* er i 1963 ydet 2.000 kr. specielt med henblik på dette udvalgs arbejde – under udvalgsformandens lektor Frede Lauritzen's energiske ledelse – for bedring af skolebørns forståelse og interesse for beskyttelse af skovnaturen.

For 35 medlemmer af en *fransk skovforening* har Dansk Skovforening efter den franske forenings anmodning tilrettelagt en ekskursion til skove på Sjælland, Fyn og i Jylland i dagene 11.-16.

maj 1964. Ligeledes har Dansk Skovforening tilrettelagt en forstlig 3-dages ekskursion for *den kgl. belgiske skovforening*, som med ca. 80 medlemmer medio juni 1964 kommer på 3-dages studiebesøg i Danmark.

Danske Skoves Handelsudvalg

og

Danske Skoves Handels-

kontor

a) Handelsudvalget 1963/64

Formandens beretning.

Ved efterårsforhandlingerne med Fællesrepræsentationen for danske Savværker og Trævarefabrikker om vejledende priser for hugståret 1963-64 forblev priserne på *eg* og *ask* som den tilsvarende prislister for 1962-63, medens man for *bøg* nedsatte stavkævler og klasse D-5-kævlerne med 5 kr. pr. m³. Desuden skærpedes rødmarvsbestemmelserne noget for klasse A og C samt for svellekævler.

Sammenholdt med vejledende priser fra 1962-63 har priserne for *nåletræ* ændret sig således:

Uafkortet nåletræ.

Midtdiameter	Kl. B. øst for Storebælt			Kl. B. vest for Storebælt		
	1962-63	3/9 63	22/4 64	1962/63	3/9 63	22/4 64
11—15 cm	71 kr.	70 kr.	70 kr.	76 kr.	75 kr.	76 kr.
16—20 "	90 "	85 "	85 "	95 "	92 "	96 "
21—25 "	100 "	92 "	92 "	105 "	100 "	105 "
26—30 "	105 "	97 "	97 "	110 "	105 "	110 "
over 30 "	107 "	99 "	99 "	112 "	107 "	112 "

og klassernes prisspænd er: Kl. A = kl. B + 10 %, kl. C = kl. B ÷ 10 %, kl. D = kl. B ÷ 20 %.

Disse priser har været grundlag for ansættelsen af afkortet tømmer og bræddeklodse. Skrælletræ er nedsat med 5 kr./m³, og

samme nedsættelse har imprægneringsmaster fået med undtagelse af klasse 7,7-8,7 m, hvis pris fastholdtes.

Sammenholdt med de bestandig stærkt stigende omkostninger er der nu tale om en virkelig alvorlig svækkelse i dansk skovbrugs økonomi. Trængt af erstatningsstoffer kan vort bøgetræ, i modsætning til hvad der har været gældende i hele den historiske fortid, ikke mere opsuges af hjemligt forbrug, og en meget stor part må eksporteres og konkurrere med opskåret naturforråd fra lande med lavere arbejds løn, og disse sløje salgsvilkår udadtil har været prisbestemmende indadtil. Dertil kommer, at nåletræet må afhændes under tryk af billig trælastimport, hvilket især rammer landsdelene øst for Storebælt på det alvorligste. Efter toldbortfald og med billig overfart over Øresund er Sjælland og Lolland-Falster blevet opland for sydsvenske savværker, endog for specifikationsleverancer.

Tilsyneladende peger alt hen imod en snarlig skæring af vor stærkt stigende omkostningskurve og den faldende indkomstkurve. En sådan udvikling betyder, at skovbrug ophører med at være et erhverv, og vore skove synker ned til kun at være et fritidsasyl. Det synes at være en naturlov, at jordbrugserhverv deklasseres i velfærdsstater, og at deres dominans er ligefrem proportional med befolkningernes fattigdom. Landbruget er jo ude for denne skæbne, ja, i rigere lande betales det for at ligge brak, men i vort prædestinerede agrarland er der endnu så mange udøvere, at de stemmemæssigt betyder noget, så man har fundet det opportunt med lidt told og lidt skattelettelse. Skønt skovene nyder større yndest i bykredse og gratis yder stor gæstfrihed for tusinder, nåede påskønnelsen herfor ikke så vidt, at der kunne gives samme lettelse i grundværdiskatterne, som blev til-delt alle andre jordbrugserhverv, til trods for at skovjord er helt afskåret fra den jordspekulation, som man med grundstignings-skylden ville ramme. Denne lovgivning har man nu set sig nød-saget til at tilbagekalde, skovene ene undtaget, uanset at dens af-giftspligtige grundskyld alene er opstået, fordi man endnu i 1950 fratog os vor hugst til de urimeligt lave maksimalpriser, som af-stedkom en lav grundbeløbsansættelse. Belønning for gæstfrihed og ydelser under og efter krigsårene må alene søges i glasskår og skarn.

Naturligvis må vi lige så lidt som før sidde med hænderne i

skødet. Naturligvis må vi anstrenge os for at overvinde vanskelighederne.

Det første, man kaster sig over, er udgifterne, men her er der ikke stort andet at pille ved end omkostningerne til administration og kulturer. Desværre er udgiftsnedgange klart synlige i regnskabet, medens eventuel medfølgende indtægtsreduktion er ukontrollabel.

Man sparer på personalet, og det er også helt i sin orden i det omfang, hvorved bedre befordringsmuligheder fremmer arbejdet. Spørgsmålet er, om vi ikke er tilbøjelige til at gå for vidt til skade for renindtægten. I den ekspanderende industri stiger funktionærernes antal, medens arbejderstaben reduceres. Man er begyndt at indse, at også funktionærerne er arbejdere, der yder påskønnelsesværdig indsats. Men i skovbrug går vi vist for hårdt til den anden side, længere end de forbedrede befordringsmuligheder betinger. På ejendommen her var der i 1914 en helbeskæftiget skovrider, fem skovfogeder og tre skovløbere, og administrationsudgiften androg, trods små lønninger, 40,7 % af de samlede udgifter. Nu er der en halvbeskæftiget skovrider, to skovfogeder og en skovløber, og deres lønning andrager 19,7 % af skovbrugets udgifter. Arealet er 1050 ha. Man behøver ikke at være et regnegeni for at hitte ud af, at skovfogeden alene kan tjene sin løn ved at være på skovningspladser, sørge for unødigt længdeovermål og træets rigtige opdeling og sortering. Man skal heller ikke være ked af, om han får så megen pust, at han jævnlige med hænderne i lommen spadserer gennem kulturerne og i tide opdager begyndende museinvasion. I rimeligt antal har skovfogederne mulighed for at tjene mere end deres løn.

Men så skovriderne! Ja, det være sagt klart: En skovrider skal helst være doven – og velbegavet. Han skal forstå, at skoven kræver tid og tålmod, og han får sine værdifuldeste impulser, når han ikke har travlt, men når han vandrer rundt derude og grunder over tingene. Ja, eller ved skrivebordet. Det er ikke så længe siden en af vore skovfogeder sagde: »Det er jo ved skovriderens skrivebord, at det vigtigste foregår!«

Og så kulturudgifterne. Ja, enhver besparelse som følge af forbedret teknik, anvendelse af sprøjtemidler o.s.v. er reelle, men den moderne, plantefattige kultur skal nok, når høsten begynder, udløse jammer; ja, på svær jord begynder denne allerede, når rensningsudgifterne fårner sig op.

Der må spares, men aldrig på en sådan måde, at indtægts-tabene – på længere sigt – bliver lige så store eller større. Det

påhviler enhver leder at danne sig et fornuftigt skøn over u håndgribelige indtægtstab. Man fedter sig ofte ned i armod.

Efter mit skøn er der mere at se efter på indtægtssiden, men det kræver tanker, iderigdom og investeringer. I hvad retning? Ja, ser vi på vort bøgemarked, så var det jo i sin tid således, at man opnåede de bedste priser på Fyen, der var bedst industridækket, især med stavfabrikker til opskæring af det da så betydningsfulde snitgavn. Nu betales bøgetræet bedst øst for Storebælt, hvor markedet forhen var ringest. Og hvorfor? Jo, man har finerfabrikker, der giver længdetillæg, og man har Junckers Savværk, der opsuger det ringere gavntre i store mængder. I Næstved laver man nu prima døre af bøg og har fundet frem til en brandfri plade, hvortil rødmarvet træ er fuldgodt. Men den normale savværksproduktion er planker og firkanter, og firkanter og planker, noget som alle andre kan lave, og som man skærer i naturskovområder med billigt træ og billig arbejdskraft. Alt synes at pege hen imod den vej, som direktør Christoffersen har peget på: Frem til færdigvaren, til videre forarbejdede produkter, til ideer i den retning, til dyre kvalitetsfærdigvarer. Møbelverdensmarkedet er vel så stort, at hele vor gavntreuhugst, om så skulle være, kunne afsættes som møbler. Hvorfor forærer man Krushchev en gyngestol af teaktræ? Hvorfor ikke af dansk bøg eller eg, som ikke knækker sammen? Den kommende bøgemøbelkonkurrence er et skridt i den rigtige retning, og vi har lov at vente os værdifuld hjælp af forskningen, ikke mindst hvad angår overfladebehandling og bølgeveddets roliggørelse. Sandsynligvis kræves større savværksenheder eller større fællesskab blandt de bestående for at få kraft til nødvendig fremdrift.

Til forbedring af nåletræmarkedet kræves vel også større savværksenheder, der uden forskæring fremstiller ensartet, prima vare; men den hurtigst virkende stabilisering opnåedes måske, hvis man engagerede sig med tømmerhandlerne og afholdt sig fra salgsslagsmålet på byggepladserne. For at undgå dette, for dog at tjene noget på dansk gran, som uanset prisen vil blive afhændet til byggeriet i det fulde hugstomfang, og i betragtning af nok så god kvalitet såvel hvad længde som opskæring angår, vil tømmerhandlerne med rimelighed kunne betale 10 % mere for dansk grantømmer (rettere nøjes med 10 % mindre avance). 60 øre mere pr. cbf. betyder eksempelvis 12 kr. mere for råtræet.

Handelsudvalget modtager meget gerne afsætningsfremmende ideer til vurdering og overvejelse.

b) Handelskontoret

Det fakturerede salg af træ og frø var i 1963 ca. 883.000 kr., d.v.s. en del mindre end i 1962. Årsagerne hertil er dels, at nogle for levering i 1963 foretagne eksportsalg først blev effektueret i 1964, dels at handelskontorets hidtidige køb og salg af slibetræ er overgået til det i 1963 stiftede Afbarkningscentralen A/S (hvis direktion og daglige administration varetages af handelskontoret mod dækning af de hertil medgående udgifter) og endelig, at handelskontoret først i løbet af august, da markedsudviklingen betingede det, for alvor tog fat på eksportsalg af nåletræ til Vesttyskland. I efterårets og vinterens løb er foretaget salg af nogle tusinde kubikmeter grantømmer. Desuden er solgt et begrænset parti grubetræ af nåletræ til Ruhr, og et mindre parti bøgækævlér i klasse A og B til Sverige, alt til levering i løbet af 1964. Af andre salg kan nævnes ca. 12.000 rm uafbarket cellulosetræ af bøg til Vesttyskland, ligeledes til levering i løbet af 1964.

Frøhandelsvirksomheden har omfattet afvikling af lager af rumænsk ædelgranfrø og import af agern fra de udvalgte bevoksninger i Holland. Desværre kunne behovet for agern heller ikke i 1963 dækkes, idet frøsætningen svigtede i store dele af Holland. I begyndelsen af 1964 er indført et parti frø af *Abies Nordmanniana* fra russisk Kaukasus (*Ambrolaura* skovbrug). Beklageligvis kom der betydeligt mindre frø end bestilt, således at det ikke var muligt at imødekomme efterspørgslen med mere end godt 30 pct.

Handelskontoret har af sine indtægter ligesom i forrige år bekostet trykning og udsendelse af Danske Skoves Handelsudvalgs vejledende prislister, hver gang i et oplag på godt 5.000 eksemplarer, hvoraf ca. halvdelen er uddelt vederlagsfrit til salgskredsens medlemmer, mens resten sælges til interesserede.

Endvidere har handelskontoret bekostet handelsudvalgets møder og rejser samt ydet Dansk Skovforenings sekretariat refusion af kontorholdsudgifter.

Diskussion

Dirigenten forespurgte, om nogen ønskede ordet i tilknytning til formandens beretning og de trykte beretninger fra handelsudvalget og handelskontoret.

Skovrider H. Muus bemærkede, at et tilskud til TOP på 100.000 kr. aldeles ikke kan magtes af Dansk Skovforening, men det vil være af betydning, såfremt vi med et mindre tilskud kan give

støtte. TOP's propagandaarbejde er først og fremmest anlagt på forbrug af importeret træ, men det påvirker givet også forbruget af dansk træ.

Afdelingsleder M. V. KNUDSEN: Vi bør støtte det store arbejde, der udføres indenfor TOP. Vi må imidlertid samordne vore forskellige tilskudsopgaver og gå i samarbejde med træindustrien. – Planerne om et centralsavværk er glimrende, derfra kan vi gå videre til fabrikation af præfabrikerede elementer. – Jeg har haft stor glæde af at arbejde med overfladebehandling af bøg, og jeg tror på, at bøgen har en fremtid i møbelindustrien, ikke mindst på grund af de svigtende lagre af teak.

Direktør N. ARNSTEDT: Afdelingsleder Knudsen har ret, det er producenterne, der må gøre en indsats for at stimulere efterspørgslen. 100.000 kr. på det danske nåletræmarked virker som en dråbe i havet, jeg er ikke sikker på, vi kan vente et år med at give økonomisk støtte. – Det vil være rart med flere indlæg fra generalforsamlingen om dette tilskud til TOP.

Direktør NIELSEN: Skovene bør absolut gå i samarbejde med træindustrien om disse propagandaopgaver, der er iøvrigt behov for samarbejde skove, savværker og tømmerhandlere imellem. – Tømmerhandlere, savværker og skovdistrikter ved Haderslev har nu indledt et økonomisk samarbejde.

Godsejer FL. JUNCKER: Jeg giver fuld støtte til direktør Arnstedt, vi *må* give et klækkeligt tilskud til TOP.

Hofjærgermester, greve A. AHLEFELDT-LAURVIG-LEHN: I stedet for kontingentforhøjelse på 30 % kunne man opkræve et tilskud til TOP som en kubikmeterafgift på nåletræ.

Formanden, kammerherre, lensgreve CHR. MOLTKE: Hele denne sag er ganske ny, og problemet har først været diskuteret på bestyrelsens møde i dag. Det er et problem, vi ikke kan afvise, men jeg er betænkelig ved en kontingentforhøjelse på 30 %. – Muligheden for en kubikmeterafgift på nåletræ har også været drøftet. – Angående møbelkonkurrencen vil jeg rette en særlig tak til Teknologisk Instituts træafdeling, som har lagt et meget stort arbejde i denne sag.

Godsejer V. BRUUN DE NEERGAARD: Hvis bestyrelsen mener, det er påkrævet at give 100.000 kr. til TOP, må vi støtte sagen ved at yde et forhøjet kontingent.

Dirigenten: Hvis bestyrelsen tænker på, at indkræve de nødvendige penge til Danish Hardwood A/S, TOP, møbelkonkurrence samt andre afsætningsfremmende arbejder som en kontingentforhøjelse, så bliver det en forhøjelse på 100 %.

Formanden: Der ser ud til at være interesse for tanken om et eventuelt tilskud til TOP. Bestyrelsen vil overveje problemet og indhente nærmere oplysninger om TOP's arbejde m.m., og vi vil derefter eventuelt indkalde til en ekstraordinær generalforsamling.

Dirigenten forespurgte, om der var andre bemærkninger til beretningen. Da dette ikke var tilfældet konstateredes, at beretningen var godkendt af generalforsamlingen.

AFLÆGGELSE AF REGNSKAB FOR 1963

Kontorchef N. P. TULSTRUP forelagde kort regnskabet, som nogen tid inden mødet var blevet udsendt til alle foreningens medlemmer.

Dirigenten: Er der nogen, der har bemærkninger eller spørgsmål til regnskabet.

Skovrider H. THORLACIUS-USSING forespurgte, om de anførte kontingentsatser for Klitdirektoratet og Det danske Hedeselskab er alt, hvad disse institutioner yder til Dansk Skovforening.

Kontorchef N. P. TULSTRUP: Medlemsdistrikterne indenfor Klitdirektoratet og Hedeselskabet betaler som alle andre medlemsdistrikter efter ejendomsværdi. Da ejendomsværdien er lav på de omtalte distrikter, bliver kontingentet naturligvis også relativt lavt.

Dirigenten efterlyste flere spørgsmål. Da ingen havde flere bemærkninger at gøre, konstaterede dirigenten regnskabet for godkendt.

KONTINGENT FOR 1965

Som meddelt i mødeindkaldelsen til generalforsamlingen foreslår bestyrelsen, at kontingentsatsen for skovdistrikt-medlemmer ansættes til kr. 1,30 pr. 1.000 kr. ejendomsværdi af selve skoven ved 12. (sidst foretagne) almindelige vurdering til ejendomsskyld (hvoraf kr. 0,20 specielt til opgaver vedr. afsætningen af skovenes produktion og kr. 0,30 til foreningens økonomisk-statistiske afdeling). For ikke-skovdistrikts medlemmer foreslås kontingentet for 1965 ansat til kr. 50,- pr. medlem.

Formanden, kammerherre, lensgreve CHR. MOLTKE motiverede den meddelte kontingentforhøjelse med omkostningsstigninger og foreningens øgede aktivitet.

Dirigenten efterlyste bemærkninger til kontingentstigningen og konstaterede derefter, at bestyrelsens forslag til kontingentsats for 1965 var vedtaget.

Næste dagsordenspunkt var:

VALG AF MEDLEMMER TIL BESTYRELSEN

i henhold til bestemmelserne for dennes sammensætning – jfr. lovenes § 10.

Dirigenten: For Jylland er fremkommet to kandidatforslag:

- 1) hofjægermester N. IUEL, MEILGAARD
- 2) godsejer, civilingeniør S. T. WESTENHOLZ

Vedr. de øvrige landsdele foreligger kun bestyrelsens forslag om genvalg.

Formanden: For tre dage siden modtog bestyrelsen en skrivelse fra opstillerne af godsejer, civilingeniør S. T. WESTENHOLZ, hvormed man trak opstillingen af godsejeren tilbage igen, med den begrundelse, at man ikke fandt, at godsejer S. T. Westenholt kunne opfylde lovenes krav om at være hjemmehørende i Jylland.

Bestyrelsen tolker imidlertid lovenes krav om hjemhørsforholdet derhen, at det er skovdistriktets geografiske placering, der er afgørende.

Bestyrelsen anser derfor godsejer S. T. Westenholt for at være valgbar, og det kan oplyses, at godsejeren stadig er villig til at modtage valg.

Resultatet blev:

For Jylland valgtes civilingeniør S. T. WESTENHOLZ.

For Fyn genvalgtes hofjægermester CHR. SEHESTEDT JUUL.

For landsdelene øst for Storebælt genvalgtes kammerherre, lensgreve CHR. MOLTKE og skovrider CHR. SMITH.

VALG AF REVISORER

statsautoriseret revisor CHR. TAUSON og statsautoriseret revisor JOHS. STROBEL genvalgtes.

EVENTUELT

Formanden, kammerherre, lensgreve CHR. MOLTKE, rettede en tak til godsejer E. VON FOLSACH for 18 års arbejde i foreningens tjeneste. Formanden takkede endvidere dirigenten for god varetagelse af dirigenthvervet, og diskussionsdeltagerne for den livlige og interessante diskussion, mødet havde været præget af.

Ekskursion til Oreby og Berritsgård gods den 30. maj 1964.

Godset har været i slægtens eje i ca. 200 år; dets samlede areal er 2190 ha, heraf er 890 ha landbrugsareal og 1287 ha skovareal. Til godset hører endvidere Guldborg Savværk, der opskærer størstedelen af skovdistriktets gavntræhugst af løvtræ.

Godset er delt i 2 hovedområder med indbyrdes afstand 4–12 km.

Godsets ejer er lensbaron OTTO ROSENØRN-LEHN.

Skovdistriktet består af et samlet skovkompleks, Storskoven m. m. på	896 ha,
5 mindre skove beliggende omkring og nord for Berritsgård	196 ha,
6 mindre skove beliggende omkring Oreby	195 ha,
	1287 ha.

Følgende skovridere har været ansat:

Stanley Koch	1848–1891
Poul Koch	1891–1903
Johannes Bang	1903–1933
Aage Schmidt	1933–

Driftsplaner: 1885, 1902, 1920, 1940, 1950, 1960. Samlede vedmasseopgørelser foreligger for 1902, 1940, 1950 og 1960.

Naturforhold:

Terræn: Største afstand fra havet ca. 4 km, største højde over havet ca. 16 m. Terrænet er gennemgående fladt i den midterste del af Storskoven, medens det i den nordlige del og langs kysten er svagt bølgeformet. Foruden et antal større humusrige lavninger på 1–10 ha findes overalt en mængde små fugtige lavninger af størrelsesorden 0,1–0,2 ha, i hvilke overfladevand samles og forårsager høj grundvandstand om foråret. Betydningen af dette forhold afspejles i procenten af indblanding af eg, ask og avnbøg i distriktets bøgebevoksninger. Den er i gennemsnit for bøgedriftsklassen i 1960: 22 %, til trods for at bevoksninger ned til 0,2 ha er udskilt som selvstændige.

Ved nykultur er disse smålavninger i de senere år søgt afvandede ved nedlægning af drænledninger.

Jordbund: Undergrunden er med enkelte undtagelser stiv til svagt sandblandet ofte kalkrig ler, og overgrunden af ringe dybde – 7–15 cm er almindelig. Bingelurt findes ikke, formentlig på grund af mangel på kalk i de øverste jordlag. Der

synes her at være ualmindelig store svingninger i rodrummets indhold af plantetilgængeligt vand, d.v.s. rigelig fugtighed om foråret og tiltagende vandmangel i løbet af sommeren, så at antallet af dage med optimale fugtighedsforhold i jorden er særligt ringe.

Klima: Nedbøren 580 mm. Middeltemperaturen ligger ca. 1 grad over gennemsnit for Danmark. Forårsnattefrost er ikke ualmindelig. Luftfugtigheden er forholdsvis stor.

Størstedelen af Storskoven har før 1917 været indhegnet dyrehave med ca. 250 stk. dåvildt. Dyrehaven indskrænkedes i 1917 til 120 ha og nedlagdes helt i 1941. Der findes nu i Storskoven m.m. ca. 20 stkr. fritstående dåvildt og ca. 200 stkr. råvildt.

Arealbenyttelsen 1885-1960 karakteriseres af følgende:

Bøg: Den store og langsomt afviklede aldersklasse 1780-1819 samt det jævnt aftagende kulturareal således at bøgearealet siden 1902 er gået ned med 319 ha.

Eg: Opbygningen af en egedriftsklasse på ca. 300 ha med et nogenlunde regelmæssigt aldersklasseforhold. Dog er der i perioden 1920-40 kultiveret meget lidt eg (7-9 ha i 20 år) formentlig som en reaktion mod de store kulturarealer omkring 1900 og de vanskelige afsætningsvilkår for egebrændet. Til gengæld har kulturarealet med eg i perioden 1940-60 været 75 ha.

Andet løvtræ: I perioden 1900-1920 er der udført 36 ha kulturer med ask, i 1920-40 kun 14 ha ask og i 1940-60 3 ha ask, 18 ha rødæl, 11 ha birk og 11 ha poppel hovedsagelig på tidligere ubevoksede mose-, eng- og strandarealer.

Nåletræ: I perioden 1840-60 er der kultiveret 58 ha med nåletræ, det var sågodt som udelukkende rødgran. Erfaringerne må have været dårlige, idet der i perioden 1880-99 kun er anlagt 7 ha nåletrækulturer af periodens samlede kulturareal på 274 ha. Heri indtraf et vendepunkt omkring 1900, idet der i perioden 1900-20 er kultiveret 54 ha med rødgran og 6 ha med ædelgran. I 1920'erne er nåletrækultur atter rykket i baggrunden med ialt 14 ha mod 41 i 1930'erne og 96 ha i perioden 1940-60.

Forkulturer: Ved planlægningen i 1950 blev der budgetteret med et bøgeareal på 550 ha (ca. 46 %) og det årlige kulturareal med bøg blev ansat til 4,5 ha. Hovedskovningen måtte hovedsagelig bestå i afvikling af de sidste (og bedste) gamle overmodne bøgebevoksninger stammende fra 1800-1820 og som altså stod på distriktets bedste bøgebund og derfor naturligt burde bære bøgeskov igen.

På grund af de vanskelige kulturforhold for bøg efter disse gamle bøgebevoksninger – de er gennem årene bekræftet ved forsøg på selsvåning, plantning under overstandere og plantning efter renafdrivning med og uden indblanding af ammer – er der i årene 1950–1960 plantet egentlige forkulturer på 21 ha med lærk, 13 ha med birk og rødæl og 5 ha med hybridasp, ialt 39 ha for senere underplantning med bøg.

Den økonomiske udvikling op gennem 1950'erne og til idag, hvor stigningen i træpriserne ikke har holdt trit med udgiftsstigningen, har forøget fordelene ved dyrkning af nåletræ – selv på dette skovdistrikt – så stærkt, at det er sandsynligt, at forkulturerne for størstedelens vedkommende vil blive anvendt som skærm for nåletræ, (pyntegrønt).

Vedforråd, hugst og tilvækst 1902–1960 i m³ salgbar masse over 5 cm.

	Ialt m ³	Bevokset areal ha	m ³ pr. ha
Forråd 1902	220.300	1149	192
Årlig hugst 1902/40	9.600	—	÷ 8,4
— tilvækst —	10.100	—	+ 8,8
Forråd 1940	238.700	—	208
Årlig hugst 1940/50	12.900	—	÷ 11,2
— tilvækst —	11.100	1165	+ 9,5
Forråd 1950	220.300	1181	187
Korrigeret forråd 1950	227.900	—	193
Årlig hugst 1950/60	9.100	—	÷ 7,7
— tilvækst —	11.300	1191	+ 9,6
Forråd 1960	249.800	1201	208

Korrektion af forrådet 1950 er foretaget af hensyn til tilvækstberegningen 1950/60, den består bl.a. i en korrektion af formtallene til overensstemmelse med de i 1960 fundne.

Den ringe hugst i 1950/60 er dels en reaktion mod den stærke hugst i krigs- og efterkrigstiden, under hvilken ca. halvdelen af merhugsten toges som gennemhugning i løvbevoksninger, dels ønsket om at arbejde med større vedmasser ved en hugst, der i noget modificeret form nærmer sig den fynske.

I fint sommervejr startede busserne fra Nykøbing F. kl. 8,30 for at køre til mødestedet ved Berritsgaard, hvor størsteparten

har en grundflade på 25.2 m² med 12 % indblanding. Skemaet ovenfor viser, at hugsten i 1940/50 var 7.4 m³ pr. ha årligt og i 1950/60 4.5 m³, altså betydeligt svagere. Vi har her på grund af tidens mode og tvunget af krigen i slutningen af 1930-erne og i 1940-erne forceret gennemhugningen udover, hvad jeg nu mener er rigtigt, derfor den svage hugst i 1950-erne. »Det burde være omvendt; der burde være ført en hugst, der nærmer sig den fyenske, idet jeg mener, at den svære jord kræver større grundflader, d.v.s. op imod 30 m² i gammel bøg«, udtalte skovrider SCHMIDT.

Til dirigent ved dagens ekskursioner valgtes kgl. skovrider A. TAGE-JENSEN, som gav ordet til dagens første diskussionsdelegerede skovrider H. C. NISSEN.

Skovrider H. C. NISSEN: Starten har været fin her, men man skulle have fortsat med at hugge stærkt lidt længere. Her er for mange grove træer og dybtsiddende tveger. Opsparingen af vedmassen skulle måske have fundet sted lidt senere.

Skovrider AA. SCHMIDT: Græs er ikke noget problem i denne alder, men man kan risikere at få naturlig opvækst op allerede nu.

Skovrider AA. BAVNGAARD: Jeg synes det modsatte som skovrider Nissen. Det er bedst først at sørge for oprensning og derpå give frie tøjler og skabe gode kroner. – Hvorfor kapper man ikke op for elitetræerne i bøg; dette spørgsmål har jeg drøftet med afdelingsleder KNUDSEN i dag.

Afdelingsleder M. KNUDSEN: Jeg tror, at man bør udpege de blivende bøgetræer i en alder lidt yngre end denne er i. Kappes grene i en tykkelse op til 3 cm i diameter, så vil der ikke komme råd senere, og misfarvningerne vil ikke gå ind i stammen. Jeg tror ikke, at man kan få nok ud af naturlig opkvistning. Måske skal vi allerede udpege elitetræerne medens bøgetræerne er 20 år gamle. Bøg har ikke mange vanris, så det kan ikke være beklageligt at oprense dem. – Det vil antagelig bedre på bøgens økonomi.

Skovrider H. B. DONS: På Krenkerup skovd. har vi haft et uheldigt eksempel på opkvistning i bøg fra tørkeåret 1959. Næsten hvert træ, hvor grene var skåret af, havde tørkeskader med råd og billeangreb. Saxkjøbing savværk meddelte os, at de hellere ville have en frisk knast i bøgetræet end en gammel stab.

Skovrider AA. SCHMIDT: Vi har her også forsøgt opkvistning i en enkelt bevoksning i forbindelse med forsøgsvis meget stærk hugst, der bevirkede dannelse af »solhoveder«, men er altså nu inde på, at træerne skal rense sig selv op.

Professor Hermansen meddelte ifjor på Bregentved, at han havde beregnet økonomien ved Bregentved-hugst ctr. hugst iflg. Bonitetsoversigterne. Resultatet var omtrent det samme for disse vidt forskellige hugstmåder.

Ekskursionen passerede derefter uden stop afd. 167, egeplantning i gravede huller fra 1942 (10 500 stk. 2/0 ege pr. ha) på renafdrejet areal efter bøg (2.05 ha). Kulturen har lidt af frostskade og vildtbid. Højden i 1960 svarer dog nu til bon. 1.5. Kulturen, som var af egen proveniens, var usædvanlig smuk og velformet af en dansk proveniens at være.

Skema 2. Udgift pr. ha egekultur excl. pladsrensning (95 timer), hegn og ferieløn.

Arbejdets art	Antal timer	De virkelige udgifter kr.	Omregnet til maj 64 timeløn — 6 kr.
10.500 egepl.		x4 ø. = 420	x16 ø. 1680
Plantearbejde	393	448	x22,4 ø. 2358
Efterbedring	0		
Renholdelse m.m.	340	428	2040
Sum pr. ha	733	1296	6078
Udrensn. 4 gange 1950/61.....	155	437	930
Hidtidig pr. ha	888	1733	7008

Bevoksningen trænger nu til udrensning. Det bemærkes, at vi idag ville prikke egene i grubbede striber, hvorved udgiften ville blive ca. 4 øre for grubning og ca. 10 øre for prikling pr. plante, hvorved der pr. ha kunne spares 882 kr. Der er renholdt m. »ormen« og le.

Vi har benyttet prikling efter hestetrukken grubber i 1930-erne, men forlod denne teknik fordi jorden er for våd efter vintre med normalstor nedbør. Vi er imidlertid nu inde i en periode med usædvanlig ringe vinternedbør, så at grubning om foråret som regel kan gennemføres.

Ekskursionen passerede (1c) en rødgranbevoksning fra 1935 plantet som 2/2 årige og fortsatte til punkt 1 d. Eg. Såning 1897 i gravede tildels pløjede riller efter renafdrift af bøg, tildels rødgran. Det er sandsynligvis hollændere. — Bøgeundervæksten,

som er plantet i 1931-33 skal tyndes snarest. Hele bevoksningen (7.8 ha) havde i 1940 pr. ha: $N = 800$; $G = 13.1 \text{ m}^2$; årlig hugst 1940/50 4.8 m^3 .

Fig. 1. Afd. 169. Eg. 67 år.

Skema 3. Nordlige del af eg. afd. 169. pr. ha.

År	Alder	Bonitet		Højde m	Stamtal	Grundfl. m ²	Diam. cm	Formtal	Masse over 5 cm, m ³	
									Stående hugst	Tilvækst m ² m ³
1951	54	1,4	18,1	232	11,8	25,1	.505	108		
51/60				44	2,4	26,4			21	0,4 6,6
1960	63	1,0	21,0	188	13,5	30,4	.526	146		
60/64				20	1,5	30,2			16	

Skovrider SCHMIDT: Bevoksningen er klippet i maj 1964 og har nu en grundflade på 12.8 m² og en diameter på 32.5 cm efter vinterens hugst på 12 %. Der er ikke udtaget hovedtræer i denne bevoksning, og opkvistning har ikke fundet sted. Egenes middeldiameter er i denne bevoksning ved at sakke agterud i forhold til Bregentveds, til trods for at grundfladen i de sidste ca. 25 år nogenlunde har fulgt Bregentveds. Dette skyldes formentlig, at Bregentveds ege i denne alder mere og mere præges af de udtagne hovedtræer. Også grundfladetilvæksten (0.4 m²) er kun ca. 2/3 af den, der opnås på Bregentved. Dette skyldes formentlig den meget svære bund her, der bevirker en mere træg diameterudvikling, måske fordi den stive lerjord bevirker rigelig fugtighed i rodrummet om foråret og mindre disponibelt vand i jorden senere i vækstperioden.

Ekskursionen fortsatte derpå til fods gennem en bøgekultur – og til samling udenfor denne – (pkt. 1e), 2.8 ha birk, forkultur plantet efter renafdrevet bøg forår 1949. Efter fræsning af striber i 1957/58 blev der i foråret og efteråret 1958 plantet 11.600 bøge

Skema 4. Udgiften ved frembringelse af bøgekultur (pkt. 1e).

Beløbene er pr. ha excl. pladsrensning, hegning og ferieløn.

Arbejds art	Virkelige udgifter		Omregnet til	
	Pris øre	Ialt kr.	udg. pr. maj 1964 Pris øre	Ialt kr.
<i>Forkulturen:</i>				
5600 birk, halvdelen skovpl.	5—10	427	20	1120
Arbejds løn plantning	8,8	495	20	1120
Efterb. 390 rødæl, planter	10	39	20	78
— plantearbejde	13,5	53	20	78
(ingen renholdelse) Forkultur ialt: . .		1014		2396
<i>Bøgene:</i>				
Fræsning 45 timer	1000	450	1200	540
11600 1/2 og 2/0 bøge	20	2320	22	2550
Arbejds løn plantning	11,5	1334	20	2320
Efterb. 1800 bøg, planter	20	360	22	396
— plantearbejde	13	234	20	360
Renh. slåning 104 timer		482	600	624
Mus, arbejds løn		235		235
— gift og tjære		140		140
Bøge ialt:		5555		7165

pr. ha, henholdsvis 1/2 planter i gravede småhuller og 2/0 planter ved prikling. I 1961 og 1963 blev kulturen sprøjtet med Endrin. Udgifterne ved kulturens frembringelse fremgår af skema 4.

Hugst af hveranden række birk i april 1964 kostede 174 kr. pr. ha. Der anvendes nu en billigere plantningsmetode, hvorved plantningsudgiften incl. grubning vil være 12 øre for forkulturen og ca. 9 øre pr. stk. for bøgene. Besparelsen pr. ha vil derved for forkulturen udgøre ca. 450 kr. og for bøgene ca. 1300 kr. – Til ovenstående kulturudgifter kommer 9 års produktionstab.

Skovrider SCHMIDT: Distriktets kulturareal med bøg ved planlægningen i 1950 var budgetteret til 4.5 ha årligt svarende til en bøgedriftsklasse på 45 % af det bevoksede areal. Da hovedskovningsbevoksningerne hovedsagelig har været 140-150 årig bøg, der efter gentagne forsøg på denne svære jord har vist sig uegnede som skærm for naturlig og kunstig bøgeforyngelse, er vi her – for at nå op på det budgetterede bøge-kulturareal – gået over til egentlige forkulturer af lærk, birk, rødæl og hybridasp. Vi har i den nordlige del af storskovkomplekset, hvor jordbunden er mildere og terrænet mindre fladt med held lavet bøgeplantninger direkte efter renafdrevet gammel bøg væsentligt billigere end den nyligt passerede kultur. F.eks. i anlægsudgifter (excl. pladsrensning) i 1961: 2 450 kr. pr. ha.

Til dagens hovedemne: Træartsvalg ud fra økonomiske synspunkter lagde skovrider SCHMIDT op ved at udtale, at emnet jo egner sig bedre til behandling i stuen end i skoven men oplyste, at ved planrevisionen på distriktet i 1960 er der udført sammenlignende balanceberegninger af økonomien ved dyrkning – under distriktets vækst og prisforhold – af bøg, eg og rødgran på prisniveau 1961/62. Et sammendrag af disse er opført på førerens side 21. De viser – selv på dette udprægede løvskovsdistrikt – nu så afgjort rødgranens økonomiske overlegenhed. Der er endvidere (af forstkandidat NIELSEN til ekskursionen) udført nogle rene prisindex-beregninger af kasseoverskud for bøg og rødgran med mængdefaktorerne i 1961/62 som basis for årene 1950/51, 1955/56 og 1962/63. De gav til resultat, at mens kasseoverskuddet for normalskov i 1950/51 var det samme for bøg og rødgran, var det i 1955/56 for bøg svundet ind til ca. halvdelen og i 1962/63 til ca. trediedelen af rødgrans.

(Skovrider Schmidt har efter ekskursionen opgivet følgende indexberegning i hvilken kasseoverskuddene er omregnet til kroneværdi 1961/62 ved hjælp af detailpristallet):

Kr. pr. ha:

År	Normalskov Bøg			Normalskov Rødgr.			Detail- Index		Kasseoverskud		
	19..	indt.	udg. over- skud	indt.	udg. over- skud		pris- tal	61/62 = 100	Bøg	Rødgr.	Bøg i % af rødgr.
50/51	510	246	264	564	327	237	327	71	371	334	110
55/56	646	333	313	1018	454	564	402	87	360	648	55
61/62	613	446	167	1100	624	476	461	100	167	476	35
62/63	612	470	142	1045	652	393	483	105	135	374	36

Udover skemaets tal kommer yderligere i bøgens disfavør, at købernes krav til klassificeringen er skærpet.

Skovrider SCHMIDT: Distriktet er gået ind for en betydelig udvidelse af nåletræarealet og at de for bøg bestemte forkulturer sandsynligvis i fremtiden vil blive benyttet som skærm for nåletræ (pyntegrønt).

Valg af kulturtræarter har gennem tiderne skiftet. Som det ses af aldersklassetabellerne (Føreren side 5) er der i årene 1840/60 her kultiveret 58 ha nåletræ (mest rødgran), i 1880/1900 kun 7 ha nåletræ og i 1940/60 96 ha.

Skovrider SCHMIDT stillede derefter spørgsmålet, om man fortsat skulle lade tidens økonomiske beregninger være bestemmen- de for valg af kulturtræart, eller man skulle søge at opbygge driftsklasser med regelmæssige aldersklasseforhold.

Skovrider H. C. NISSEN: Økonomien har ændret vore kulturdis- positioner på Bregentved, idet vi nu blander rødgran i vore ege- kulturer; men vi bør stadig kultivere med løvtræ. Vi må finde de mest velegnede lokaliteter til bøg. Det er ikke hensigtsmæssigt at bruge 8.000-10.000 kr. pr. ha kulturareal. Vi må lave billigere kulturer. På Bregentved vil vi forøge vort rødgranareal til ca. 30 %.

Skovrider AA. BAVNGAARD: Ekskursionsføreren slutter med at fortælle, at grandriften er løvtrædriften økonomisk overlegen, ja i en sådan grad, at man påtænker at udvide nåletræområdet i betydelig udstrækning med tilsvarende reduktion i løvtræarea- let. Aldersklassetabellen fra 1960 og de store samlede skove sy- nes at give begrundelse for en større anvendelse af nåletræ, og dog bør man udvise nogen varsomhed, for vi befinder os her på stærk lerholdig jord, der under stærke regnskyl bliver blævret, så granerne under samtidig storm slet ikke kan stå fast. Jo større

områder, jo større farer. Vi er tilbøjelige til at bedømme stormfaldsødelæggelserne ud fra skader i landets nuværende bevoksninger, men disse står hovedsagelig på lettere jorder, hvor vandet hurtigt trækker ned, og vi har ingen anelse om, hvilke overvældende ødelæggelser, der kan indtræffe på de fede jorders store samlede granflader.

Efter min opfattelse må bøgen stadig bevares i meget betydeligt omfang, og vi ser da også mange kulturer. Men birkeforkulturer er dyre både i penge og tid. Endnu mere betænkelig er jeg ved anvendelsen af olden fra egne bevoksninger. Disse er for ringe. Hvorfor dog ikke bruge bog af god herkomst? Vi må ikke lave bøg af så ringe kvalitet, som de gamle, vi har arvet. Vi ved, at vi kan lave meget bedre skov. Skal man sammenligne granens og bøgens økonomi med træartsvalg for øje, må man drage sammenligninger med udbyttet fra det prima, som vi er i stand til at frembringe, og ikke ud fra noget, som er fremstillet med brændproduktion for øje. Dette gælder i særlig grad under forhold som her.

Skovrider LARS VIGEN: Ja, vi må have bøg af god kvalitet. Bøgeselvforryngelser er den økonomisk ringeste måde at lave bøgbevoksninger på. Bøgens økonomi er så dårlig, at vi idag ikke kan tillade os at have ren bøg. Vi kan lave blandinger med bøg – med bøg som slutresultat, selv om det kræver meget arbejde. – Vi må arbejde med de gode tjekkiske bøgeracer, hvis bøgene skal have en chance i økonomisk henseende. Måske bøgens økonomi bedres en gang.

Dirigenten, skovrider TAGE-JENSEN konkluderede, at der var enighed om, at der må stadig fremstilles bøg i et efter forholdene på de forskellige lokaliteter passende omfang.

Skovrider C. FLOR: På Lollond-Falster har vi gode betingelser for at lave bøgeselvforryngelser på den flade, grundede jord. Derfor laver vi bøg, hvor den kommer op af sig selv – og vi er fortsat glade for bøg.

Om den foreliggende bøgkultur, pkt. 1e, spurgte *Dirigenten*, hvorfor der var brugt birk som forkultur, hvorfor ikke el?

Skovrider SCHMIDT: Vi har erfaring for, at birk giver en bedre skærm, som giver bøgene en bedre form, mens rødæl giver en gejl vækst med dårlige former og hvidæl besvær med rodskud. Endvidere, at det værste er, at det sandsynligvis kan betale sig at fjerne bøgene og plante f. eks ædelgran i stedet. Hertil svarede Skovrider NISSEN. Hveranden række bøg og hveranden ædelgran.

Ekskursionen fortsatte til stop 2, afd. 148, 2.5 ha 39-årig rød-

gran, hvor Forsøgsvæsenets prøveflade KC besås. Resultaterne af målingerne er gengivet i skema 5.

Forstkandidat H. BRYNDUM, Statens forstlige Forsøgsvæsen, gjorde nærmere rede for resultaterne af tilvækstundersøgelsen og beskrev bevoksningens udviklingsforløb. Allerede i de første år efter anlægget, ved alderen 23 år, forekom mange døde træer

Fig. 2. Forsøgsvæsenets prøveflade KC i 39 årig rødgran. Afd. 148.

blandt de mindre, oftest dræbt af honningsvamp. De første stormfald indtraf, da bevoksningen var 29 år og samtidig fandtes det førtse udgåede træ blandt de herskende. Sundhedstilstanden synes idag ikke at være god, men bevoksningen modstod dog februarstormen 1962 ret godt.

Prøvefladen udgør den eneste i dag eksisterende af en serie på

6 prøveflader, der anlagdes 1947 på Oreby og Ålholm distrikter. Med støtte i en række figurer visende træk af vækstforløbene på disse 6 prøveflader beskrev Bryndum granens vækstforhold på denne lokalitet. Efter en kraftig ungdomsvækst af noget varierende længde synes ved aldre over 30 år at indtræde en svækkelsestilstand med brat tilvækstnedgang, ledsaget af rådangreb og stormfald, og resulterende i bestandsopløsning. Tidspunktet for svækkelsestilstandens indtræden synes at være klimabetinget.

Bryndum påpegede imidlertid, at man på det foreliggende grundlag ikke turde afvise muligheden af, at man gennem hugst-behandlingen kunne øve indflydelse på udviklingsforløbet. Forsøgsvæsenet har derfor bl.a. til belysning af dette forhold i 1960 anlagt en serie hugstforsøg i rødgran på forskellige lollandske skovdistrikter.

Skema 5. Statens forstlige Forsøgsvæsen, Prøveflade KC. Moræneflade Lolland, Oreby Afd. 148.

Pr. ha (total stammemasse), Areal 0.2518 ha.

Måleår	Alder Bo- år nitet		Efter tynding					Tynding					Løb. tilv.					
			Stam- tal	Højde m	Diam. cm	Grfl. m ²	Masse m ³	Stam- tal	Højde m	Diam. cm	Grfl. m ²	Masse m ³	Grfl.Masse m ²	m ³				
e. 1947	23	0,6	2800	12,0	11,9	31,00	214,3											
e. 1948	24	0,6	2379	12,5	12,5	29,39	211,2	520	10,8	9,1	3,41	21,6						
e. 1951	27	0,7	1855	13,9	14,5	30,66	240,0	512	12,6	12,1	5,85	42,4						
f. 1954	29	0,6	1541	15,2	10,5	33,07	279,9	290	12,7	10,5	2,49	18,7						
f. 1956	31	0,4	1489	16,8	17,6	36,10	334,8	52 ¹	12,0	6,9	0,19	1,4						
f. 1958	33	0,4	1203	17,9	19,3	35,34	346,0	286	15,5	13,2	3,93	34,0						
e. 1959	35	0,5	1072	18,7	20,2	34,38	351,0	131	17,0	16,6	2,84	26,7						
e. 1962	38	0,7	1009	19,5	21,6	36,98	393,0	63 ²	16,9	18,8	1,76	16,1						

¹ kun udgåede træer.

Gnstl. tilvækst pr. ha 23-38 år — 22,6 m³.

² heraf 28 træer stormfældet eller udgået f. 62.

Dirigenten: Tør man forøge nåletræmassen på distriktet under disse forhold?

Skovridder E. TOLSTRUP: Tilvæksten kan gå ned til 55 % af tilvækstoversigterne, når bevoksningerne kommer lidt op i alderen. Derimod er tilvæksten enorm i de unge bevoksninger svarende til bon. over nul. Jeg mener ikke, vi kan undvære gran, selv om den kun kan blive 35-40 år.

Skovrider AA. SCHMIDT: Vi kan ikke få diametertilvæksten med på denne svære jord; måske på grund af jordens tørhed om efteråret. Ved afdrift i 45 års alderen af ca. 2000 m³ i 1960/63, er der 18 % kasetræ og brænde. Der er et tab som følge af råd på mindst 10 % i hovedskovningens realisationsværdi og dog er rødgran en bedre forretning end bøg.

Skovrider DONS: De 6 prøveflader er de anlagt i 1. eller 2. generations rødgran? Jeg nærer mistillid til 2. generations sundhedstilstand og totalproduktion sammenlignet med 1. generations.

Fig. 3. Berritsgaard Hovedbygning opf. 1586; den er for tiden ubeboet.

Forstkandidat BRYNDUM: De er anlagt i 1. ste generation. – Forøgsvæsenet har allerede foretaget sammenlignende undersøgelser i 1. og 2. generations rødgran her. I de unge bevoksninger efter løvtræ er råddet for det meste fremkaldt af honningsvamp.

Skovrider H. C. NISSEN: Jeg synes, at bevoksningen er hugget for stærkt. Var prøvefladerne med stormfald hugget lige før træerne blæste om? I denne alder skal man passe på ikke at hugge for stærkt. – Er man ikke bange for micans her?

Forstkandidat BRYNDUM: Der er ikke hugget på prøvefladerne lige før de væltede, men dog 1 eller 2 år forud.

Skovrider AA. SCHMIDT: Vi har ikke haft gnav af H. micans her.

Dirigenten: Man skal øjensynlig ikke hugge helt så stærkt her som der er gjort.

Stop 4:

Derefter kørtes til Berritsgård, hvor ekskursionen – for at nå lunchteltet – passerede gennem

Afd. 371, en 2,9 ha stor ca. 64-årig askebevoksning (frøavlsbev.). Bevoksningen er plantet i 1898 og som ca. 6-årig skåret ned på grund af vildtbid. I 1952 og 1953 blev den tætte hasselundervækst hugget, den kunne dengang sælges. Den blev derefter holmevis underplantet med thuja, cypres, rødgran, ædelgran og sitkagran.

Skema 6. Askene pr. ha:

År	Alder år	Højde m. bon.	Stamtal stk.	Grundfl. m ² C.M.M.	Diameter cm bon.	F o.	Masse m ³	Hugst m ³	Tilv. m ³
1940	40	20,5 1,5	230	8,7 12,5	27,0 1,5	521	93		
1950	50	22,9 1,6	140	10,9 12,8	30,5 2,1	485	121		
50/60								40	60
1960	60	25,0 1,7	101	11,8 13,0	38,0 2,1	490	141		

Iflg. bon. overs. er årlig tilv. ca. 7.2 m³.

Berritsgård hovedbygning er opført 1586 af *Lisbeth Friis*; den er for tiden ubeboet.

Ekskursionsdeltagerne indtog derpå i Berritsgård Slotspark i et til lejligheden opstillet telt frokosten under hyggelige former.

Efter lunch kørtes atter mod Kalø Skov, d.v.s. den vestlige del af storskovkomplekset til ekskursionens sidste busstop.

Ekskursionen gik gennem afdeling 301, eg fra 1845, langs rød- og sitkagran plantet 1952 med overstandere af ask fra 1908 og 1880.

Videre gennem en egeholm fra 1845 (i hvilken et frøtræ), over en rødgrankultur anlagt efter renafdrevet eg i efteråret 1963 ved prikling efter Svenstrup traktorgrupper. Udgifterne var følgende: pr. ha (Pladsrensning 600 kr.) 5 500 stk. 2/2 rødgran a (dobbel grubning = 4.1 øre + prikling = 8.5 øre + plantepriis = 11.8 øre) = 5 500 gange 24.4 øre = ialt pr. ha 1 342 kr. excl. ferieløn. Arealet er forsøgsvis sprøjtet i april 1964 (entreprenør) med 7.5 kg Geigy pr. ha for en udgift af ialt 490 kr. pr. ha.

Ekskursionen passerede videre gennem en bevoksning af avnbøg på 0.5 ha plantet 1947 med 2/2 planter af egen proveniens.

Derpå fortsattes gennem afd. 303, eg, 1.1 ha fra 1855 beliggende på en »ø« omgivet af eng og mose.

Skema 7. Afd. 303, eg. Pr. ha.

År	Alder Højde		Boni- tet	Stam- tal	Grfl. eg m ²	Diam. eg cm	Masse m ³	Årl. tilv.50/60	
	år	m						m ²	m ³
1902.....	45	17,3	0,8	570	17,1	(19,5)			
1940.....	85	22,2	1,7	225	22,2	38,9			
1950.....	95	23,0	1,8	133	20,0	43,9	242		
1960.....	105	23,8	1,8	133	24,5	48,5	314	0,45	7,2

Bevoksningen er sidst gennemhugget i 1948/49 (ca. 15 %), og trænger nu til at blive hugget, oplyste skovrider AA. SCHMIDT. Den beregnede tilvækst er yderst usikker, en ensidig klupningsfejl på kun 1 cm giver en fejl på tilvæksten på 20 % eller 1.5 m³, og en fejl på den stående masse på 4 %.

Ekskursionen fortsatte – på grund af tiden – gennem denne bevoksning uden stop til dagens sidste punkt 5b, ved hvilket *Dirigenten* først opfordrede til diskussion om askebevoksningen ved Berritsgård pkt. 4 og det om eftermiddagen hidtil besete.

Om den ovenfor omtalte 64-årige frøavlsbevoksning af ask med underplantning af nåletræ udtalte

Skovrider SCHMIDT, at askene jo havde en smuk form, men at dette også var tilfældet med askeoverstanderne fra 1908 og 1880 i afd. 301, som ekskursionen lige havde passeret, og at alle distriktets askebevoksninger var tilsvarende velformede tiltrods for forskellig alder og derfor sandsynlig varierende provenienser. De smukke former skyldes derfor formentlig snarere kårene, måske klimaet, måske jordbunden eller begge dele. Derimod kan diameteren af askene ikke følge med bonitetsoversigternes for samme højdebonitet trods en mindre grundflade end oversigterne forudsætter.

Dirigenten, kgl. skovrider TAGE-JENSEN udtalte, at askene var en temmelig mørk skærm for det underplantede nåletræ.

Skovrider MUUS mente, at også proveniensen måtte have betydning for askenes smukke form.

Skovrider DONS roste bevoksningen og den fine underplantning, som han havde fulgt gennem årene. Han ville også holde askeskærmen og foretage en langsom afvikling.

Skovrider SCHMIDT oplyste, at askene desværre var mørkkærnede og havde mange sorte knaster i veddet. Om de underplantede nåletræer oplystes, at ædelgranerne her er helt fri for lus, mens det normale på distriktet er stærke luseangreb. Måske burde askene afvikles af hensyn til nåletræerne og grøntproduktionen, men overholdes af æstetiske grunde.

Rødgrankulturen fra 1963, der var sprøjtet med Geigy i april 1964, gav anledning til diskussion om sprøjtemidler.

Dirigenten: Simazin er kun af værdi, hvis arealet er nogenlunde frit for græsvegetation, når sprøjtning finder sted. Virkningen vil vare 2-3 år. Den manuelle rensning vil oftest være væsentlig dyrere at foretage.

Skovrider H. C. ANDERSEN: Jeg har erfaring for, at fremspirende græs dræbes, hvorimod nælder og hindbær ikke kan bekæmpes ved brugen af Simazin. Jeg mener, at 7.5 kg Simazin pr. ha er for lidt. Vi bruger op til 17 kg pr. ha. Man kan spare på sprøjtemidlet ved at sprøjte i rækkerne. Virkningen af Geigy varer gerne et par år. Det er vanskeligt at forklare, hvad der sker med rødderne. Det koster os – når vi anvender midlet rækkevis – for sprøjtemidlet 4-5 øre + ca. 2 øre for udbringning, ialt 6-7 øre pr. løb. m. Geigy er af økonomiske grunde næppe af værdi i nålekulturer.

Dirigenten: Vi bruger på kulturarealer gennemgående 10 kg pr. ha på Jægersborg distrikt og væsentlig større doser tror jeg ikke man skal bruge.

Skovrider AA. BAVNGAARD: På Tåsinge har vi også taget sprøjtemidler i anvendelse. Først begyndte vi i planteskolen med et enkelt granpriklebed, hvor der blev givet varierende koncentrationer, stadig afbrudt af usprøjtete parceller. Det viste, at de stærkeste opløsninger ingen skade gjorde, at også de svageste holdt ukrudtet borte samt, at planterne fik mere mørkegrøn farve og stærkere vækst.

I fjor forår tog vi Simazinsprøjtningen i anvendelse på kulturarealerne. På den ene skovpart gav vi nykulturerne 2 kg pr. ha og de to forrige års kulturer 5 kg pr. ha., og på den anden holdes 5 og 10 kg pr. ha. Virkningen har været uensartet uden tilsyneladende forbindelse med koncentrationsstyrken. På agermarkskulturer har det overalt haft en fortræffelig virkning, medens resultatet har været meget uensartet på gammel skovjord. Man spørger nu her om årsagerne til denne varierende virkning, og jeg selv var længe i vildrede dermed, indtil jeg lagde mærke til, at en stribe gennem en kultur var fyldt med græs og andet

ukrudt, medens resten var ren. Striben var en gammel kørevej ned til en tidligere vandmølle. En smal afdeling langs kysten gav også dårligt resultat, men arealet har i mange år været benyttet af telliggere, og de har trampet så meget, at jorden er blevet fast. Jeg er derfor af den opfattelse, at forskel i virkning på ager- og skovjord sandsynligvis skyldes, at giften i første tilfælde på grund af jordens lettere gennemtrængelighed kan trænge ned til ukrudtsrødderne, i det andet ikke, og at dette tilfælde fortæller, at man kan bruge stærkere koncentrationer på svær end på sandet jord.

Ringe virkning har vi også haft i et par grankulturer, som vi trods sprøjtning blev nødt til at slå. Vel var vegetationen hovedsagelig lysesiv og mosebunke, der begge har dybtliggende rødder, men det er ikke udelukket, at den fugtige jord med den høje vandstand har hemmet for giftnedrivningen. I hvert tilfælde har tilsvarende sprøjtning i jævndreng grankultur på porøs jord givet tilfredsstillende resultat. Det må erindres, at vi ifjor havde tørke i mange uger efter udsprøjtningen, og at virkningen på visse områder sandsynligvis kunne have været bedre med mere regn.

Skovrider H. MUUS: Man må notere sig, om der kommer regn efter sprøjtningen. Sprøjtes der – og kommer der ikke regn – virker sprøjtningen kun lidt. Kommer der derimod regn efter sprøjtningen virker det udmærket.

Dirigenten: Der foreligger sikre undersøgelser over, at asparges bliver fremmet i vækst af Simazin.

Skovrider MØRK-HANSEN: Vi har haft vækstfremmende virkning af Simazin i planteskolen med rødgran.

Dirigenten: Det skal benyttes i planteskolen med en vis varsomhed, da visse frøbedsplanter af f.eks. rødøl og kerne- og stenfrugtfamilien ikke tåler sprøjtning med Simazin særlig godt.

Skovrider SCHMIDT oplyste, at der på distriktets skovkontor var en bog kaldet »sprøjtebogen« i hvilken alle oplysninger i forbindelse med distriktets forskellige sprøjtninger blev registrerede og som måske i forbindelse med oplysninger fra andre distrikter ad åre kunne give bedre samlede erfaringer end de hidtidige.

I tilknytning til den nylig passerede unge avnbøgebevoksning udtalte skovrider SCHMIDT på en forespørgsel: Vi har helt gode afsætningsforhold for avnbøg her i landsdelen til priser og klassifikation nogenlunde svarende til bøg, men at det kræver et årligt kvantum af en vis størrelse. Vi har kun ca. 1 ha plantet

avnbøg, men meget avnbøg i indblanding i bøgebevoksninger og som undervækst under gammel eg (distriktets årlige hugst af gavntræ er ca. 150 m³ kævler og 50-100 rm gulvtræ af avnbøg).

I tilknytning til de passerede gamle egebevoksninger udtalte skovrider SCHMIDT, at disse var svagt huggede tidligere, og at det havde været muligt ved hugst i egne og undervæksten at skabe

Fig. 4. Hybriasp fra 1947 underplantet med bøg.
Afd. 306.

en sekundær krone på egne, men at han ikke mente, at dette kunne betale sig på grund af faren for vandrisdannelse.

Egene har en gennemsnitlig årringsbredde på $2\frac{1}{4}$ mm og stadig en antagelig massetilvækst pr. ha.

Dagens sidste punkt var afd. 306, hvor 3.5 ha 45-årig rødgran af potentiel bonitet 1.5 blev renafdrevet på grund af råd og stormfald i 1946/47. I november 1947 plantedes forskellige pop-

pelarter samt 1/1 hydriasp (*tremuloides*, Knuthenborg + *tremula* Draved) indkøbt i Hellestrup. Planteafstand 2×2 m. I efteråret 1958 underplantedes hybridaspene med 2/0 bøge af egen prove-niensi og i foråret 1964 prikledes endelig 0.5 ha med 3/0 bøg Sønderborg under hybridasp plantet nov. 1955.

Aspene fra 1947 er gentagne gange tyndet, men svagt; sidst noget stærkere i 1963/64, hvilket gav 27 rm kassertræ over 15 cm, desværre synes der at være en del sorte pletter i veddet, måske efter grenkapningen.

Skovrider AA. SCHMIDT: Disse hybridaspene – der er høje og slanke – er meget egnede til skærm; de er 18-19 m høje med brysthøjdediameter på 18.8 cm og en grundflade på 9 m² pr. ha. De vokser 1 m i højde og 1 cm i diameter om året. Den øverste halvdel af træet er usælgeligt. Den årlige tilvækst er 10-12 m³. – Jeg tror, det er vækstkårene, der har givet bøgene den gode form under hybridaspene.

Skovrider H. MUUS: Sorte pletter i popler – som vi har set i nogle opstillede effekter – skyldes ofte grenkapning, og skyldes en påbegyndende destruktion. I poppel skal man være meget varsom med grenkapning; måske bør man slet ikke kappe. Dette stykke hybridasp ser pragtfuldt ud, men måske er det kalkede grave.

Skovrider AA. SCHMIDT: Den opstillede rm askesnitgavn over 15 cm, som ekskursionen har passeret, er udsortet af vinterens hugst i aspene på ialt 27 rm. Den er altså den mest sortplettede syvogtyvendedel af hugsten. De mørke pletter er tydeligt forårsagede af grenkapningen. Mørkfarvningen synes i hvert fald endnu ikke at være gået op eller ned i stammen, men desværre er der nogle rodender med begyndende råd, som dog måske kan skyldes musegnav.

Skovrider J. E. RASMUSSEN: Vi har plantet megen hybridasp, og jeg har stor tiltro til den. Jeg er ikke bange for grenkapningen, og jeg tror, at der bliver stor brug for hybridaspens ved til skrælning, bl.a. til Camembertost-æsker. Vi kan ikke se bort fra hybridaspene. Den er god til efterbedring – og man kan have andre træarter under den.

Skovrider DONS: Vi har en hybridasp-bevoksning på moseareal, hvor vi har kappet op. På 10-15 % af træerne fik vi kræft efter denne opstamning – vist efter en blåsplinsvamp – og disse træer er helt ødelagt. Hybridaspene giver en ideel skygge for f.eks. bøgkulturer. Den vil sikkert få betydning som forkultur-træart.

Skovrider H. Muus: Der findes et bakteriedræbende middel, »Kankerdoed«, som vistnok kan benyttes til besmøring af sårfladerne.

Dirigenten bekræftede, at dette middel var meget effektivt.

Skovrider Aa. Schmidt: Bøgeplantningen er kommet lidt for tidligt på dette sted.

Ekskursionen var dermed slut, og deltagerne havde fået indtryk af et velpasset og meget økonomisk ydende skovbrug.

Efter en forfriskning ved opstillede borde udtalte Dansk Skovforenings formand, lensgreve Chr. Moltke: Vi har idag været i det såkaldte »gammeldags køkken«; det var nu slet ikke så gammeldags. Vi har befundet os udmærket, og vi har haft livlige og interessante diskussioner, der har efterladt erindringen om et udmærket skovbrug. Jeg vil gerne på Dansk Skovforenings vegne takke baronen og takke skovrider Schmidt, der sammen med sine medarbejdere har haft et stort arbejde med at tilrettelægge ekskursionens forskellige punkter. Det har været en dag, vi alle vil huske. Tak for en dejlig dag i en dejlig skov.

**FORENINGEN
DANSKE STAVEFABRIKERS
FÆLLESKONTOR**

AABOULEVARD 5 . KØBENHAVN V

TELEF.: CENTRAL 14875

TELEGRAM-ADR.: STAVKONTOR

E. Graven's Planteskole

Hansted pr. Horsens

Tlf. Hansted 46

*Skov-, Læ- og Hækplanter samt
Planter til Vildtremiser*

Planteskolen er tilsluttet Herkomstkontrollen
med Skovfrø- og planter

Telf. 150652

H. C. Andersens Boulevard 18

København V

Nielsen & Lydiches Bogtrykkeri

VI ER KØBERE TIL:

Kævlér i bøg

Hyllinge Træindustri A/s

Tlf. Hyllinge 64

Danplanex

PLANTESKOLER A/S

RØDEKRO

TELEFON 62933*

DANMARK

Skovplanter

I bedste provenienser

prima kvaliteter

et righoldigt sortiment

store og små partier.

Skovfrøet leveres af Statsskovenes Planteavlstation. Planteskolerne og salgskontoret er tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter. Vi giver Dem gerne et tilbud på Deres forbrug skriftligt eller ved besøg.

Musesæsonen er snart forestående i skov-, land- og havebrug, planteskoler og lign. — Husk derfor i god tid at bestille Castrix-korn og -perler til bekæmpelse af alle musearter. — Castrix-korn og -perler er uovertruffen til bekæmpelse af alle musearter.

Fabriken TALPEX

Nakskov. Tlf. 20 10

Specialitet: Bekæmpelsesmidler mod skadedyr

Kævler og Snitgavn

i dansk Løvtræ købes — kontant Afregning

RYDE SAVVÆRK

Tlf. Vejleby 21

pr. Ryde Station

Asger M. Jensens Planteskole

Holmstrup St. . Tlf. Bellinge 94 - 194

*Bedste Indkøbssted for
Planteskoleartikler*

Stort udvalg i Planter til Skov og Hegn

Forlang Tilbud!

*Bøge-, Ege-, Aske-, Birk
og Grankævler købes.*

**A/s KAGERUP
TRÆVAREFABRIK**

Kagerup

Telefon: Helsingø 9